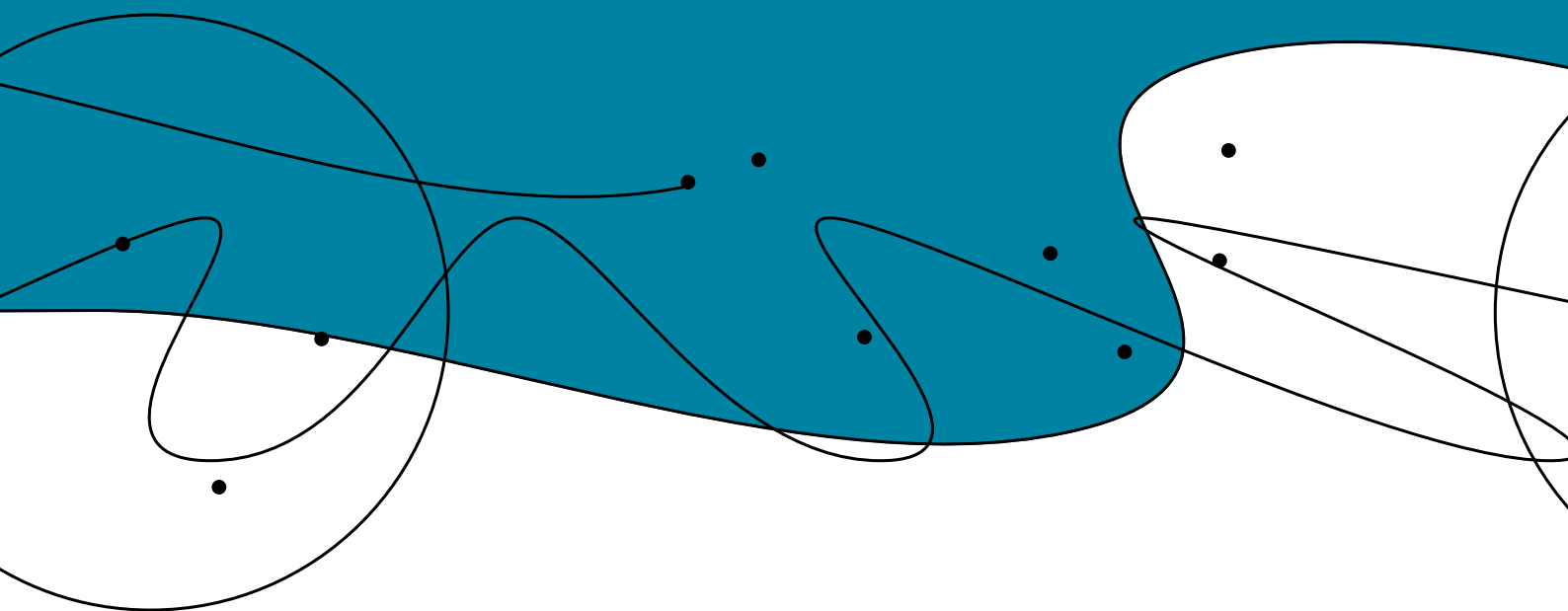

Jaarverslag

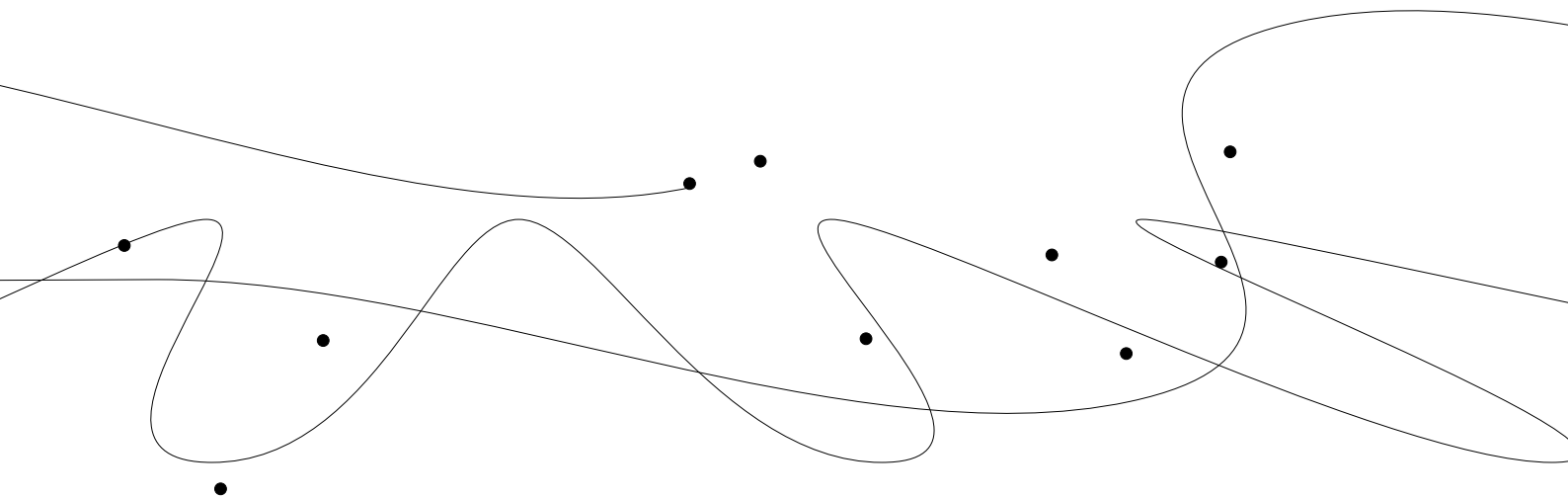
106

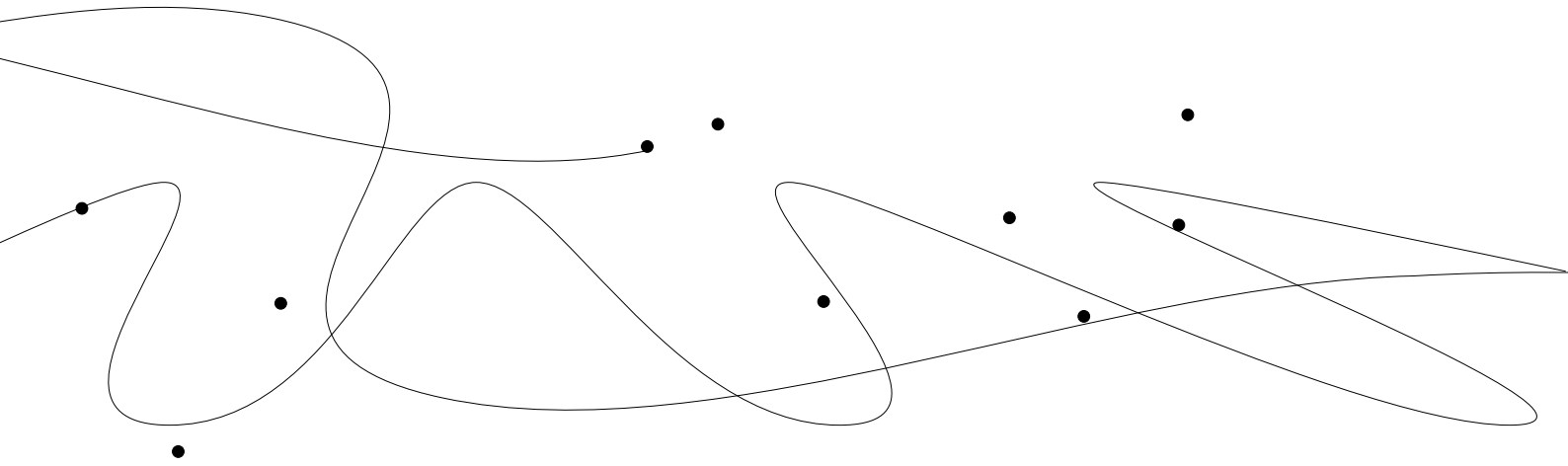

OpenUniversiteitNederland

Jaarverslag |06

Voorwoord

Succesvolle evenementen zoals de opening van het academisch jaar te Brussel, de dies natalis met medewerking van Eurocommissaris Ján Figel, het lustrum van de Alumnivereniging Open Universiteit, de goede evaluatie van de eerste beleidsperiode van het Ruud de Moor Centrum, een tweede overallplaats in de Keuzegids Hoger Onderwijs, de overgang naar een nieuwe inschrijfgeregeling, stijgende aantallen belangstellenden naar aanleiding van de wervingscampagnes ... Resultaten van het jaar 2006 waar we trots op mogen zijn.

Tevens worden belangrijke doelen die in 2005 gesteld zijn, in 2006 verwezenlijkt. Daartoe behoren de afronding van het nieuwe instellingsplan, succesvolle visitaties van Managementwetenschappen, Psychologie, Cultuurwetenschappen, Informatica en Actief Leren, accreditatie van de opleidingen van Rechtswetenschappen en de start van het project Open educational resources.

Helaas leidt de wijziging van de inschrijfgeregeling tot een extra daling van de modulenaafzet, kwam er geen duidelijkheid over het nieuwe bekostigingsstelsel, bereikten we geen overeenstemming over de voortgezette bekostiging van in het buitenland wonende studenten en slaagde men er in Nederland niet in een nieuw actieplan leven-lang-leren overeen te komen in het kader van het Nationaal Actieplan e-Learning.

De Open Universiteit Nederland is zeer actief in twee internationale samenwerkingsverbanden, te weten de European Association of Distance Teaching Universities en de International Council for Open and Distance Education (ICDE). In Brazilië is besloten het ICDE-wereldcongres 2009 toe te wijzen aan Nederland. Onze expertise en inbreng op het terrein van open content wordt hogelijk gewaardeerd en leidt tot het voorzitterschap van de gezamenlijke taskforce van ICDE en UNESCO op dit gebied.

Het College van bestuur dankt de klanten, de studenten, voor het in onze instelling gestelde vertrouwen, alle medewerkers voor hun inzet, de Ondernemingsraad en de Studentenraad voor hun loyaal-kritische houding, en de leden van de Raad van toezicht en diverse adviesraden voor hun betrokkenheid.

Het jaar 2006 heeft naar verwachting een goede basis gelegd voor de uitwerking van onze instellingsstrategie.

College van bestuur

drs. Th.J.F.M. Bovens, voorzitter

prof. dr. ir. F. Mulder, rector magnificus

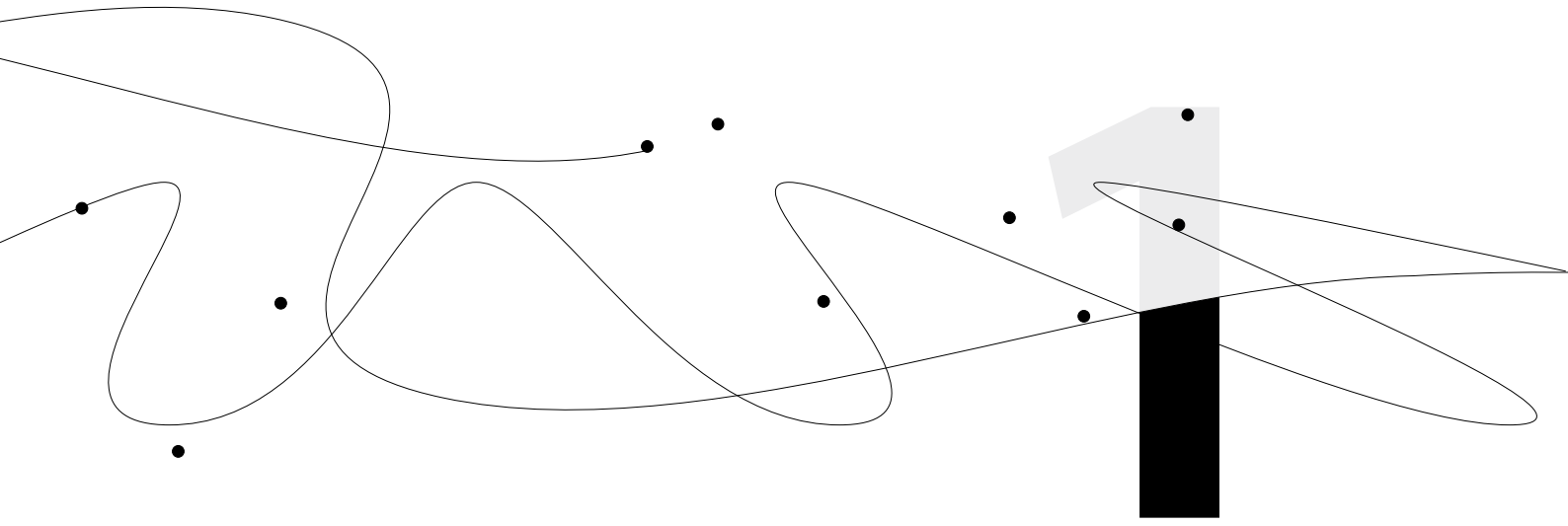
drs. ing. C.J. Brouwer, lid

Heerlen, juni 2007

Inhoudsopgave

1	De Open Universiteit Nederland in 2006	7
	Kiezen voor groei	
	Onderwijs en innovatie	
	Onderzoek	
	Maatschappelijke dienstverlening en kennis valoriseren	
	Samenwerking	
	Vooruitblik	
2	Onderwijs en studenten	13
	Aanbod	
	Resultaten	
	Studenten	
3	Onderzoek	25
	Onderwijsstechnologisch onderzoek	
	Vakgebonden onderzoek	
	Onderzoekskengetallen	
4	Onderwijsinnovatie	29
	Stichting Digitale Universiteit	
	Stichting SURF	
	Europese projecten	
	Standaardisering	
	Kennis verspreiden en valoriseren	
5	Bestrijding lerarentekort	35
	Ruud de Moor Centrum	
	Samenwerken en kennis valoriseren	
	Projecten	
6	Internationalisering	41
	Euregio	
	Vlaanderen	
	Europa	
	Zuid-Afrika	

7	Personeel	45
	Organisatie	
	Doelgroepenbeleid	
	Arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden	
	Personeel ingeschreven als student	
	Medezeggenschap	
8	Materiële voorzieningen	49
	Huisvesting	
	Informatie- en communicatietechnologie	
	Reprografie en post	
	Bibliotheek	
	Mijnwater	
9	Financiële situatie	53
	Exploitatie	
	Balans	
	Toelichting	
	Toekomstige situatie	
	Deelnemingen	
10	Raad van toezicht	57
11	Personalía	59
B	Bijlage	63
	De Open Universiteit Nederland in cijfers	

De Open Universiteit Nederland in 2006

Universiteit voor leven-lang-leren

Een leven-lang-leren wordt de norm in onze kennissamenleving. De Open Universiteit Nederland speelt hier op in door zich te profileren als dé universiteit voor leven-lang-leren, ofwel de Lifelong Learners University, in Nederland en Vlaanderen. Maatschappelijk en politiek bestaat draagvlak voor dat profiel. Gezien haar kwalitatief hoogwaardig afstandsonderwijs en onderwijsinnovatieve capaciteiten is de Open Universiteit bij uitstek in staat dat profiel vorm te geven. Daartoe concretiseert zij in 2006 beleid en activiteiten.

De hechte samenwerking met Vlaanderen onderstreept de Open Universiteit door de opening van het academisch jaar 2006-2007 te laten plaatsvinden in Brussel. Het thema is leven-lang-leren. Redes worden uitgesproken door de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming, Frank Vandenbroucke, de Nederlandse minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Maria van der Hoeven, en de voorzitter van het College van bestuur, Theo Bovens.

Tijdens de viering van de 22e dies natalis staan 'open educational resources' centraal. Deze academische zitting wordt omlijst door toespraken van Ján Figel', Eurocommissaris voor onderwijs, opleiding, cultuur en meertaligheid, Steven Lerman, directeur van het Center for Educational Computing Initiatives van het Massachusetts Institute of Technology in Boston (Verenigde Staten), en rector magnificus Fred Mulder. Zij belichten welke gevolgen 'open educational resources' hebben voor het hoger onderwijs en voor leven-lang-leren, en gaan in op initiatieven van de Open Universiteit en andere instellingen.

Kiezen voor groei

In 2006 kiest de Open Universiteit ondubbelzinnig voor groei. Die keuze is vastgelegd en uitgewerkt in het nieuwe instellingsplan Strategie Open Universiteit Nederland 2006-2009. Groeien met leven-lang-leren. Zo bereikt de instelling nieuwe stabiliteit, en continuïteit als zelfstandige universiteit met een eigen, specifieke missie.

'De Open Universiteit Nederland ontwikkelt, verzorgt en bevordert, samenwerkend in netwerken en allianties, hoogwaardig en innovatief hoger afstandsonderwijs. Als dé universiteit voor leven-lang-leren stelt zij centraal de uiteenlopende leerbehoeften van mensen in hun levensloop én de noodzaak tot aanzienlijke verhoging van het kennisniveau in de samenleving.'

Deze missie leidt tot ambities op het terrein van leven-lang-leren, die in het instellingsplan zijn uitgewerkt in strategische activiteiten op het gebied van onderwijs, onderzoek, maatschappelijke dienstverlening en kennis valoriseren, en samenwerking. Vanzelfsprekend behoren daartoe ook activiteiten die voortvloeien uit de drie wettelijke taken van de Open Universiteit, namelijk open hoger afstandsonderwijs aanbieden, bijdragen aan de innovatie van het Nederlandse hoger onderwijs en bijdragen aan de bestrijding van het lerarentekort.

Om de ambities te verwezenlijken, is het van belang dat voldaan wordt aan een aantal randvoorwaarden. Belangrijk zijn verhoging van inkomsten, invoering van de nieuwe bekostigingsafspraken, versterking van de bedrijfsvoering, en een geconcentreerde sturing en regie.

Een sterke financiële basis is uiteraard onontbeerlijk. Afgelopen jaren is de instelling erin geslaagd haar financiële positie te verbeteren. In 2006 wordt de Open Universiteit echter geconfronteerd met een daling in de cursusafzet, deels als gevolg van een nieuwe inschrijfregeling. Om groei te realiseren in het aantal studenten, de cursusafzet en de inkomsten uit zakelijke dienstverlening, ontwikkelt de Open Universiteit komende jaren kansrijke productmarktcombinaties. Die betreffen niet alleen de bacheloropleidingen, masteropleidingen en cursussen, maar ook producten zoals commercieel onderwijs en 'drempelloos' onderwijs. Bovendien verwerft

de instelling in toenemende mate middelen uit tweede- en derdegeldstroom.

Eveneens relevant is de modernisering van de bekostigingssystematiek. In 2006 is het overleg met het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over modernisering van de bekostigingssystematiek van de Open Universiteit op constructieve wijze voortgezet. Daarbij is afgesproken dat er in het te ontwerpen arrangement twee duidelijk herkenbare pijlers komen, namelijk onderwijsfinanciering en onderzoeksfinanciering. Het nieuwe arrangement zou, conform afspraak met het ministerie, in twee gedeeltes worden ingevoerd: in 2007 de nieuwe onderzoeksfinanciering en in 2008 integrale invoering door toevoeging van de nieuwe onderwijsfinanciering. In die onderwijsfinanciering zou de in te voeren leerrechtssystematiek een rol gaan spelen. In de loop van 2006 wordt evenwel duidelijk dat de invoering van het wetsvoorstel, hetgeen landelijke implementatie van leerrechten mogelijk maakt, vertraging oploopt.

In het wetsvoorstel zijn bepalingen opgenomen over buitenlandse studenten, waar de Open Universiteit haar bezwaren over heeft geuit omdat zij die bepalingen te restrictief vindt. Op dit punt verschillen het ministerie en de instelling dan ook fundamenteel van mening.

Bedrijfsvoering en sturing worden in 2006 verder verbeterd, om de kwaliteit van beleidsvorming en beleidsuitvoering te verhogen. In dit verband wordt in het verslagjaar het Instellingsberaad ingesteld. Dat houdt zich bezig met het continue proces van strategische beleidsvorming en beleidsuitvoering en bestaat onder anderen uit alle decanen en directeuren. Nadrukkelijk komt in het Instellingsberaad ook aan de orde in welke mate de instelling en haar organisatieonderdelen tegemoetkomen aan kritische succesfactoren en prestatie-indicatoren. Bovendien stelt de instelling een Bedrijfsvoeringsoverleg in, waarin de bedrijfsvoering centraal staat. Om de interne processen verder te verbeteren worden audits uitgevoerd. Verder komen er 'shared service centres' en werkt de Open Universiteit aan standaardisatie en centralisatie. Vandaar dat het Bureau van de universiteit werkt aan de inrichting van een servicecentrum voor alle financiële en administratieve werkzaamheden. Implementatie van dit financieel-administratief servicecentrum vindt plaats in 2007.

Onderwijs en innovatie

Het onderwijs van de Open Universiteit is over een aantal jaren te typeren als open, flexibel, modulair, gedigitaliseerd afstandsonderwijs in een e-learningaanpak. Meer dan nu het geval is, is er dan aandacht zijn voor de verschillen in behoeften van doelgroepen. Van belang daarbij is optimalisering van de geaccrediteerde opleidingen, verhoging van het studierendement en een efficiëntere begeleiding en toetsing. Het aanbod van de Open Universiteit zal bestaan uit geaccrediteerde bacheloropleidingen, masteropleidingen, opleidingstrajecten met meer begeleiding en 'pacing', en open onderwijs. Begeleiding, toetsing, voorlichting en advisering vinden waar mogelijk online plaats. De student staat centraal in onderwijs en dienstverlening. De instroom van nieuwe studenten is verhoogd, de doorstroom en het behoud van studenten is verbeterd. Om deze ambities te realiseren, concipieert de Open Universiteit eind 2006 het Programmaplan Instellingsbreed Programma Onderwijs 2007-2009. In dit plan zijn zeven programmalijnen opgenomen, te weten elektronische leeromgeving, onlinebegeleiding, onlinetoetsing, kwaliteitszorg, erkenning verworven competenties, multimedia en onderwijsconcept. Door de programmalijn multimedia krijgt de multimediale aanpak weer een expliciete plaats in het onderwijs van de Open Universiteit en vervult zij een belangrijke rol op het gebied van virtuele, multimediale practica voor het verwerven van complexe vaardigheden. Daartoe wordt in 2007 een afzonderlijke notitie opgesteld, die weergeeft hoe het project Multimedia vorm zal krijgen. Reeds lopende projecten worden overigens zoveel mogelijk ondergebracht in het Programmaplan. Komende jaren wordt dat onder centrale en scherpe regie uitgevoerd.

In het verslagjaar begint de Open Universiteit, als eerste in Nederland, met een experimenteel project Open educational resources. Daarin gaat zij een flinke stap verder dan het Massachusetts Institute of Technology, dat sinds 2001 lesmateriaal uit colleges op internet plaatst. Eind 2006 verschijnen drie cursussen, die gemaakt zijn voor zelfstudie, gratis op de website van de Open Universiteit. Intentie is, dat van elke 10.000 gebruikers er minimaal 500 hoger onderwijs gaan volgen bij gesubsidieerde of commerciële instellingen. Hiermee laat de Open Universiteit informeel leren overgaan in formeel leren, hetgeen bijdraagt aan realisatie van de Lissabonagenda. Het experiment wordt gesubsidieerd door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Ook verwerft de Open Universiteit financiële steun van de William and Flora Hewlett Foundation. Het experiment

heeft nóg een bijzonder kenmerk: voor de eerste keer ter wereld worden 'open educational resources' op grond van nationaal onderwijsbeleid getoetst op waarde en bruikbaarheid.

In de loop van 2007 verschijnen meer gratis cursussen op internet. Het streven is dat elke faculteit minstens twee gratis cursussen aanbiedt. Te zijner tijd kunnen mensen voor een aantal cursussen ook een officiële toets afleggen.

Ook met de erkenning van eerder en elders verworven competenties loopt de instelling voorop. Erkenning van verworven competenties past vanzelfsprekend bij de Open Universiteit als universiteit voor leven-lang-leren én bij haar studenten, die vaak al veel werkervaring hebben. Daarom wordt in het verslagjaar gewerkt aan een procedure voor erkenning van verworven competenties. In opdracht van de Commissie voor de examens start in het voorjaar een pilot met studenten van de faculteit Informatica. Op basis van een uitgebreid portfolio, assessmentgesprek en waar nodig toetsing door examinatoren, verleent de Open Universiteit in de zomer de eerste vrijstellingen. In het najaar starten bij andere opleidingen pilots. De ervaringen resulteren in een algemene procedure voor erkenning van verworven competenties, die vanaf september 2007 gefaseerd door alle opleidingen ingevoerd wordt. Bijgevolg wordt de instelling de eerste Nederlandse universiteit die eerder verworven competenties erkent, en opneemt in haar vrijstellings- en toelatingsbeleid. Vanwege dit initiatief wordt zij genomineerd voor de Aanmoedigingsprijs van het Kenniscentrum voor Erkennen Verworven Competenties. Bovendien ondertekent de instelling in het najaar als eerste individuele universiteit in Nederland het convenant Een kwaliteitscode voor EVC, tezamen met de Stichting van de Arbeid, Colo (vereniging kenniscentra beroeps- onderwijs bedrijfsleven), het Platform van Aangewezen/Erkende Particuliere Onderwijsinstellingen in Nederland, het Centrum voor Werk en Inkomen, de HBO-raad, de MBO Raad, de AOC Raad en staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Bruno Bruins. Zij spreken af aan welke voorwaarden voldaan moet worden om het nieuwe, landelijk keurmerk voor certificering van werkervaring te mogen ontvangen.

Dat het onderwijs overduidelijk hoogwaardig is, blijkt in 2006 ook uit de hoge scores die de Open Universiteit behaalt in de Nationale Studenten Enquête van het Centrum Hoger Onderwijs Informatie voor Consument & Expert (Choice). De instelling scoort het hoogste op de onderdelen studie-inhoud, studeerbaarheid en communicatie. Net als in 2005 behaalt zij de tweede plaats in de algemene ranglijst van Nederlandse universiteiten. Choice heeft in 2006 drie bacheloropleidingen van de Open Universiteit onderzocht. Milieu-natuurwetenschappen scoort de eerste plaats in het cluster Milieuwetenschappen. Twee bacheloropleidingen worden tweede: Algemene cultuurwetenschappen in het cluster Kunst- en cultuurstudies, en Management, organisatie en bestuur in het cluster Bestuur en organisatie. Vier masteropleidingen van de Open Universiteit zijn eveneens opgenomen in de enquête. Computer Science verwerft de eerste plaats in het cluster Informatica. Actief Leren behaalt de tweede plaats in het cluster Pedagogiek en Onderwijskunde. Voor Psychology is een derde plaats weggelegd in het cluster Psychologie en Supply Chain Management wordt derde in het cluster Bedrijfskunde.

Onderzoek

De Open Universiteit verricht steeds meer onderzoek naar leven-lang-leren. Daarom stelt zij in 2006 een interdisciplinair onderzoeksprogramma op, getiteld Leven-lang-leren in de kennissamenleving. Dat kent vier programmalijnen. De eerste, onderwijsmethoden voor leven-lang-leren, is gebaseerd op het onderzoeksprogramma Instructional Design for Open Tasks, Environments, and Communities. Technologiën voor leven-lang-leren is de tweede programmalijn. Deze is gebaseerd op het onderzoeksprogramma Learning Networks van het Onderwijs-technologisch expertisecentrum. Uitwerking van de derde lijn, leren in de professies, informeel leren, leren op de werkplek, start eind 2006. Uitvoering van de vierde lijn, sociaal-economische aspecten van leven-lang-leren, vindt plaats als de Open Universiteit daarvoor financiële middelen verworven heeft.

Het Netherlands Expertise Centre for Lifelong Learning, dat in 2005 op initiatief van de Open Universiteit is opgericht, ontwikkelt zich tot een onderzoeksinstituut waarin alle onderzoek op het gebied van leven-lang-leren wordt gebundeld. Op deze wijze bevestigt de Open Universiteit haar leidende positie op het terrein van leven-lang-leren. Vakgebonden onderzoek, dat vorm krijgt in facultaire onderzoeksprogramma's, wil de Open Universiteit ook uitbreiden. Het accreditatiestelsel stelt haar als onderwijsuniversiteit immers voor de uitdaging

voldoende relatie te realiseren tussen onderwijs en onderzoek. Daarom is het streven dat de wetenschappelijk medewerkers van de faculteiten in 2009 twintig procent van hun tijd aan onderzoek besteden. Bovendien moeten faculteiten in hun onderzoeksprogramma opnemen hoe en met hoeveel capaciteit zij deelnemen aan het interdisciplinaire onderzoeksprogramma Leven-lang-leren in de kennissamenleving. Faculteiten kunnen voor onderzoek twee voorstellen indienen: één dat past in het interdisciplinaire programma en één dat past in hun facultaire programma.

Voor de sturing van onderzoek stelt de instelling een Wetenschapscommissie in, die adviseert over kwaliteits-eisen en kwaliteitsborging, en onderzoeksvoorstellen globaal beoordeelt.

Maatschappelijke dienstverlening en kennis valoriseren

De maatschappelijke dienstverlening van de open universiteit wordt uitgebreid en geïntensiveerd. Hiertoe behoort zeker haar aandeel in de professionalisering van leerkrachten, dat verzorgd wordt door het Ruud de Moor Centrum. Dit centrum ontwikkelt ook de komende jaren producten en diensten voor flexibilisering van opleiding en nascholing, competentiegericht onderwijs en leren op de werkplek, en stelt zijn kennis ruim ter beschikking aan het onderwijs.

De samenwerking met Teleac/NOT, SURF/SURFnet en Kennisnet in het Nationaal Initiatief 'Lang leve leren!', zet de Open Universiteit voort. De partners willen Nederlanders het belang laten inzien van continu leren, hen demonstreren dat leren voldoening geeft en tonen dat het bijdraagt aan een betere toekomst. Daartoe wordt gewerkt aan een open en flexibele, nationale leerinfrastructuur voor tweedewegonderwijs.

Bovendien heeft de instelling aspiraties op het gebied van duurzame ontwikkeling. Dit krijgt onder meer vorm doordat de instelling, samen met de Hogeschool Zuyd, partner is van het Regional Centre of Expertise Rhine-Meuse. Begin 2006 wordt dit centrum officieel geopend. Het valoriseert kennis over duurzame ontwikkeling en groeit in het verslagjaar uit tot een netwerkorganisatie met partners in Nederland, Duitsland en België.

In 2006 werkt de Open Universiteit daarenboven aan de totstandkoming van een expertisecentrum voor assessment en eerder verworven competenties in samenwerking met Fontys Hogescholen.

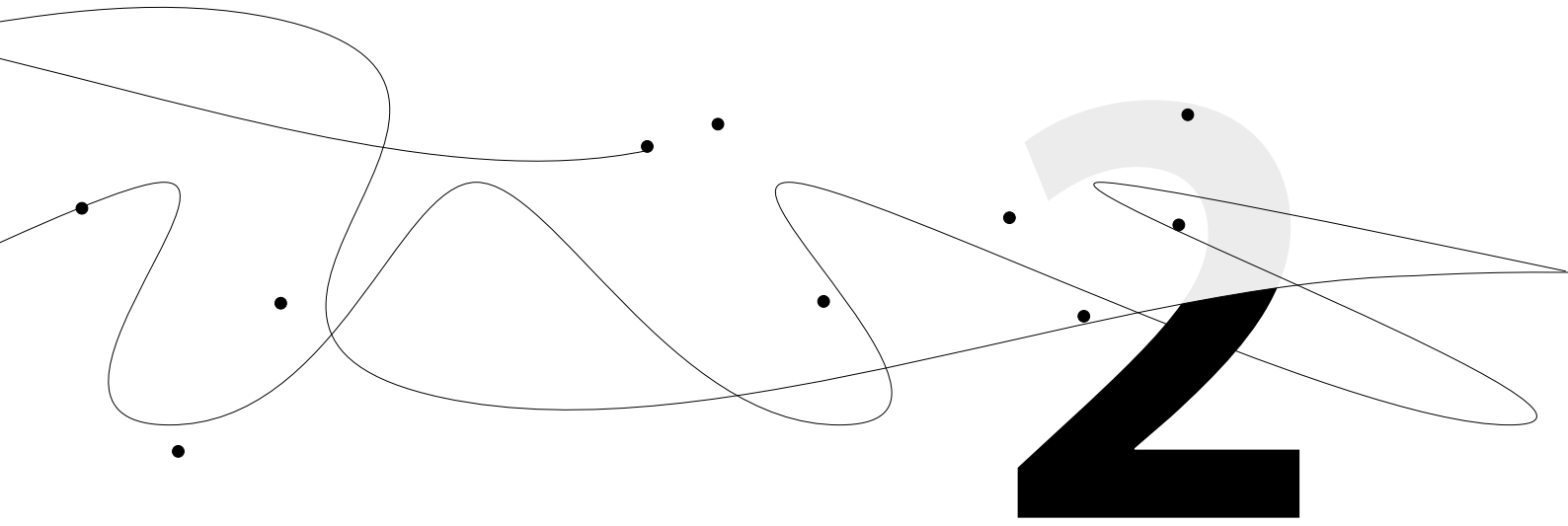
Samenwerking

Met tal van nationale en internationale partners is al jarenlang sprake van intensieve samenwerking. Die wordt komende jaren nog stabiel en krijgt in toenemende mate een structureel karakter. Samenwerken in netwerken en allianties, met universiteiten, hogescholen, bedrijven en overheid, is voor de Open Universiteit immers van levensbelang. De instelling blijft daarom veel aandacht besteden aan het opbouwen van nieuwe relaties en het uitbouwen van huidige verbanden voor onderwijs, onderzoek en innovatie. Waar mogelijk krijgt samenwerking vorm in een partnership of strategische alliantie, hetgeen nu al van toepassing is op de relatie met instellingen zoals Teleac/NOT, Maastricht School of Management en Fontys Hogescholen.

Vooruitblik

De uitdaging voor de Open Universiteit Nederland is groei realiseren. Dat is nodig vanwege bedrijfseconomische redenen. De instelling moet immers kostenstijgingen opvangen, en ruimte scheppen voor investeringen en het uitbouwen van activiteiten. Groei is echter ook noodzakelijk om de komende jaren met ambitie tegemoet te treden. Op die wijze bestendigt de Open Universiteit haar positie in het Nederlandse onderwijsbestel. Daartoe krijgen in 2007 talloze maatregelen hun beslag. De instelling verenigt in het continuüm informeel leren - non-formeel leren - formeel leren verschillende invalshoeken en omgevingen gaandeweg steeds meer met elkaar. De Open Universiteit beschikt over kwalitatief hoogwaardig onderwijsmateriaal, en over de inhoudelijke, didactische en logistieke expertise voor cursussen en opleidingen. Er is dus een goede basis voor de verdere uitbouw van de Open Universiteit als de universiteit voor leven-lang-leren.

Onderwijs en studenten

Leven-lang-leren en onderwijs

In 2006 start de Open Universiteit Nederland het experimentele project Open educational resources. Daardoor komt materiaal dat de instelling gemaakt heeft voor zelfstudie, gratis beschikbaar op www.opener.ou.nl. Begin december verschijnt op die website een introductie rechten, getiteld Over de werking van het recht, en twee compacte cursussen, namelijk Starten met programmeren. Een introductie in Java en Duurzame ontwikkeling: ver weg of dichtbij? Op deze wijze creëert de instelling als eerste in Nederland hoger onderwijs zonder drempels. De ambitie is dat van elke 10.000 gebruikers er minimaal 500 een of andere vorm van hoger onderwijs gaan volgen, hetgeen bijdraagt aan het verwezenlijken van de Lissabon-agenda. Eind 2006 telt de site al ongeveer 100.000 unieke bezoekers. In 2007 worden nog meer gratis compacte cursussen op de website geplaatst. Uiteindelijk biedt iedere faculteit daar minstens twee cursussen aan.

De Open Universiteit Nederland heeft zes faculteiten en een onderwijsinstituut Onderwijswetenschappen, die in totaal zes bacheloropleidingen en dertien masteropleidingen aanbieden. Studenten kunnen zich ook inschrijven voor een of meer cursussen die deel uitmaken van de opleidingen. Hiernaast heeft de Open Universiteit een aantal korte programma's en begeleide masteropleidingen in haar aanbod. Een deel daarvan verzorgt de instelling in samenwerking met Nederlandse hogescholen.

Aanbod

Visitatie en accreditatie

In het voorjaar van 2006 schrijft de faculteit Informatica zelfstudies over de bacheloropleiding en de masteropleiding, ter voorbereiding van het bezoek van de visitatiecommissie in het najaar. Zij is tevreden over de bacheloropleiding, maar maakt ook twee kanttekeningen. Er is te weinig aandacht voor onderzoeksvaardigheden en het wetenschappelijk niveau van het afstudeerproject is soms onvoldoende. Op grond van deze kanttekeningen neemt de faculteit in het verslagjaar maatregelen, zodat met ingang van het academisch jaar 2007-2008 het afstudeerproject een geheel andere opzet heeft.

Over de masteropleiding is de commissie eveneens goed te spreken. Wel stelt de commissie dat de samenhang van de inhoud van de masteropleiding kan verbeteren en een zwaarder informaticaprofiel mag krijgen. Tevens zegt de commissie dat er een te zwakke relatie bestaat tussen onderwijs en onderzoek.

De visitatiecommissie voor bacheloropleidingen en masteropleidingen bezoekt in het voorjaar van 2006 de faculteit Managementwetenschappen en oordeelt positief over alle facetten van haar onderwijs. Naar de mening van de visitatiecommissie is ten opzichte van eerdere jaren sterke voortgang geboekt in onderzoek, scriptieproces en kwaliteitszorg.

In 2006 bezoekt de visitatiecommissie de faculteit Psychologie vanwege de op handen zijnde (her)accreditatie van haar drie opleidingen. Uit de voorlopige bevindingen blijkt dat de commissie positief is over alle zes te beoordelen onderwerpen. Haar aanbevelingen betreffen de formulering van de eindtermen in relatie tot de inhoud van het programma, de profilering van de masteropleidingen en de SYS-toetsen. Verder maakt de commissie twee kanttekeningen over de kwaliteitszorg. Zij meent dat de relatie met het beroepenveld steviger kan zijn, en dat de organisatie van de kwaliteitszorg helderder kan.

De opleidingen van de faculteit Rechtswetenschappen, de bacheloropleiding Nederlands recht en de masteropleiding Nederlands recht, worden in 2006 voor een periode van zes jaar geaccrediteerd door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie. De gedachtewisseling met deze organisatie leidt ertoe dat Rechtwetenschappen haar inspanning voor onderzoek intensiveert. In het bijzonder gaat het dan om de interactie tussen onderwijs en onderzoek.

Op grond van de voorlopige bevindingen van de visitatiecommissie maakt het onderwijsinstituut Onderwijs-wetenschappen in 2006 een begin met realisatie van de aanbevelingen. Eind 2006 ontvangt dit instituut het definitieve rapport van de visitatiecommissie. Gezien de oordelen van die commissie dient Onderwijs-wetenschappen in het verslagjaar een accreditatieaanvraag in bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie.

Kwaliteitszorg

In het verslagjaar implementeert de Open Universiteit de online-enquête Studentinzicht. Daarmee meet de instelling de tevredenheid van haar klanten en peilt zij hun mening over de kwaliteit van het onderwijs. Dit onderzoek vindt in 2006 twee keer plaats. De resultaten gebruikt de Open Universiteit om haar huidige beleid te evalueren en als basis voor nieuw beleid. Hiernaast kent de instelling het Signalerend Evaluatie Instrument. Dit is een enquête met onder meer vragen over de kwaliteit van een cursus, de studielast en de begeleiding. Deze vragenlijst ontvangen studenten binnen één week nadat zij tentamen hebben gedaan per e-mail. Op deze wijze evalueren de faculteiten en het onderwijsinstituut hun cursussen permanent en brengen vervolgens waar nodig verbeteringen aan.

Nieuwe en vernieuwde opleidingen en cursussen

Blackboard, de elektronische leeromgeving van de Open Universiteit, wordt in 2006 volledig geïmplementeerd. Alle faculteiten en het onderwijsinstituut implementeren in het verslagjaar cursussen in Blackboard.

In het verslagjaar vinden geen wezenlijke veranderingen plaats in het onderwijsaanbod. Vanzelfsprekend brengen faculteiten wel verbeteringen aan in hun onderwijs en nemen zij nieuwe cursussen in exploitatie.

De faculteit Cultuurwetenschappen verbetert in het curriculum van de bacheloropleiding de training in academische vaardigheden. In 2006 worden drie inhoudelijk nieuwe cursussen in exploitatie genomen.

De faculteit Informatica reviseert, in samenwerking met de Universiteit Utrecht, de bachelorcursus Formele talen en automatentheorie dusdanig, dat de cursus Talen en ontleders ontstaat. Verder vervangt deze faculteit de verouderde propedeusecursus Interactieve multimedia door een volledig nieuwe cursus, getiteld Webcultuur: creatieve technologie voor internet. Aan de bacheloropleiding wordt de cursus Beheer van informatiesystemen toegevoegd. Met ingang van het academisch jaar 2006-2007 zijn de benamingen van de opleidingen gewijzigd. De bacheloropleiding Technische informatica heet sindsdien Informatica, de masteropleiding Technical informatics heet Computer Science.

Bij de faculteit Managementwetenschappen verschijnen in 2006 drie nieuwe cursussen voor het verwerven van academische vaardigheden, waarmee het aanbod op dit terrein nu uit zeven cursussen bestaat en voltooid is.

De zeven cursussen Academische vaardigheden biedt deze faculteit ook aan als een intensief begeleide pre-master voor studenten die een hogere beroepsopleiding hebben voltooid.

Om de doorstroom en voorbereiding op het schrijven van scripties te verbeteren heeft de faculteit Psychologie de begeleiding van cursussen en scripties opnieuw aangepast. De faculteit start in het verslagjaar met voorbereidingen voor invoering van een tweejarige master Klinische en gezondheidszorgpsychologie, op grond van het advies van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie.

De faculteit Natuurwetenschappen brengt in het verslagjaar twee nieuwe cursussen uit, namelijk Scientific and Professional Publishing on Environment and Sustainability en Organismen in hun omgeving. Deze laatste cursus wordt uitgeleverd in de nieuwe elektronische leeromgeving Content-e.

De faculteit Rechtswetenschappen reviseert 21 cursussen en actualiseert er 14.

Samenwerking

Met het Instituut voor Leraar en School van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en Radboud Universiteit Nijmegen maakt de faculteit Cultuurwetenschappen dusdanige afspraken, dat doctoraal- of masterstudenten Algemene cultuurwetenschappen al tijdens hun studie inhoudelijke deficiënties kunnen wegwerken als zij kiezen voor een docentschap geschiedenis of kunstgeschiedenis/CKV in het voortgezet onderwijs. Ook voor het docentschap Nederlands zijn gesprekken in gang gezet.

Met andere universitaire lerarenopleidingen worden soortgelijke besprekingen gevoerd. De faculteit boekt op dit terrein in 2007 resultaten.

Voor de vakinhoudelijke versterking van de masteropleiding Computer Science werkt de faculteit Informatica samen met de Universiteit Utrecht en de Technische Universiteit Eindhoven. In de ontwikkeling en exploitatie van de masteropleiding Business Process Management and IT werkt Informatica samen met de faculteit Managementwetenschappen van de Open Universiteit, Fontys Hogescholen en de Christelijke Hogeschool Windesheim. Met deze twee hogescholen en met de Haagse Hogeschool bestaat een samenwerkingsverband voor het vrij doctoraalprogramma Management, Informatie en Technologie.

De faculteit Managementwetenschappen werkt samen met instellingen voor hoger onderwijs om gezamenlijk master of science-opleidingen en postinitiële opleidingen aan te bieden. Met de Moscow State University of Economics, Statistics and Informatics is een overeenkomst gesloten voor verkenning van 'dual degrees' voor Russische studenten. De samenwerking met buitenlandse universiteiten voor het Euro*MBA is in 2006 gecontinueerd. De activiteiten zijn voor een deel gericht op accreditatie door de Association of MBAs in 2007. In samenwerking met de Haagse Hogeschool, de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden, Fontys Hogescholen en de Bestuursacademie Nederland biedt de faculteit begeleide varianten aan van haar masteropleidingen. Voor de in ontwikkeling zijnde masteropleiding Business Process Management and IT wordt in het verslagjaar samenwerking gezocht met de Haagse Hogeschool, Fontys Hogescholen en de Christelijke Hogeschool Windesheim.

De faculteit Natuurwetenschappen neemt deel aan activiteiten van de stichting Duurzaam Hoger Onderwijs, een samenwerkingsverband van Nederlandse instellingen voor wetenschappelijk onderwijs en hoger beroeps-onderwijs. In 2006 sluit deze faculteit een raamovereenkomst voor onderwijs en onderzoek met de Faculteit Geowetenschappen van de Universiteit Utrecht. In samenwerking met adviesbureau Ecofys en de Universiteit Utrecht is de cursus Energy Analyses ontwikkeld. Deze cursus zal Ecofys in 2007 aanbieden als scholing voor buitenlandse medewerkers en de Universiteit Utrecht als toegangscursus voor de masteropleiding. In nauwe samenwerking met de Universiteit Utrecht en de Radboud Universiteit Nijmegen ontwikkelt Natuurwetenschappen casestudies die ingebed worden in haar te ontwerpen cursus Omgevingsbeleid. In 2006 is in samenwerking met de Hogeschool Zeeland en de Universiteit Gent gestart met de ontwikkeling van een masterprogramma op het gebied van water.

De faculteit Psychologie werkt voor de totstandkoming van de tweejarige master Klinische en gezondheidszorgpsychologie samen met de Faculteit der Psychologie van de Universiteit Maastricht en het Instituut voor Psychologie van de Erasmus Universiteit Rotterdam.

In het verslagjaar gaat de faculteit Rechtswetenschappen samenwerken met de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, waardoor afgestudeerden van de opleiding HBO-Rechten kunnen doorstromen naar de master Nederlands recht van Rechtswetenschappen. Met de Juridische Hogeschool Avans-Fontys start de faculteit een samenwerkingsverband voor onderwijs en onderzoek. Samen met de Universiteit van Amsterdam werkt Rechtswetenschappen aan een programma waarmee jurisprudentie kan worden opgeslagen en hergebruikt. Dit is onderdeel van de activiteiten van de Stichting RechtenOnline, waarin alle juridische faculteiten en enkele hogescholen samenwerken aan e-learning. Rechtswetenschappen levert de voorzitter.

Het onderwijsinstituut Onderwijswetenschappen gaat in het verslagjaar samenwerken met Fontys Hogescholen. Er vindt een pilot plaats met een schakelprogramma dat uitgevoerd wordt door Fontys Hogescholen. Daarnaast zijn afspraken gemaakt over begeleiding door lectoren van deze hogeschool. In 2006 start eveneens de samenwerking met de Universiteit Twente, de Universiteit Utrecht, Fontys Hogescholen, de Hogeschool Utrecht en de KPC Groep, die moet leiden tot masteropleidingen voor docenten.

In het verslagjaar sluiten de Open Universiteit Nederland, het Arcus College, het Sintermeertencollege en het Herlecollege een overeenkomst voor samenwerking in het project Celebes. De partners gaan jongeren in het beroepsonderwijs opleidingen op maat aanbieden en hen helpen bij het maken van de juiste opleidingskeuze. Uiteindelijk moet dit ertoe leiden dat meer jongeren in Parkstad Limburg hun studie voltooien en meteen daarna een geschikte baan vinden. De Open Universiteit verzorgt onder meer trainingen van docenten en ont-

wikkelt instrumenten om de competenties van leerlingen vast te leggen. Voorts neemt de Open Universiteit de projectleiding op zich. Naast bijdragen van de partners krijgt Celebes subsidie van het Europees Stimuleringsprogramma voor Zuid-Limburg, de Provincie Limburg en Parkstad Limburg.

Samen met het Arcus College, het Sintermeertencollege en de Hogeschool Zuyd start de instelling in het verslagjaar het Leerwerkbedrijf ICT. Daarin doen hoger opgeleide vluchtelingen kennis en ervaring op. Van eind 2006 tot begin 2007 zijn acht deelnemers in de Open Universiteit betrokken bij de uitlevering van nieuwe werkplekken. Ter voorbereiding krijgen zij van de Open Universiteit een opleiding.

In samenwerking met de Onderwijsstichting Sint-Bernardinus voert de instelling in het verslagjaar de pilot Academic Experience uit. In deze pilot kunnen leerlingen uit 5 vwo ervaren wat academisch onderwijs inhoudt. In het najaar starten totaal 47 leerlingen, van het Bernardinuscollege, het Sintermeertencollege, het Eijkhagencollege en College Rolduc, met een cursus uit het bacheloraanbod. In de zomer van 2007 zullen zij tentamen afleggen. De instelling krijgt door dit experiment ervaring met voorlichting aan jongeren en hun werkwijze.

De Open Universiteit en NOC*NSF sluiten eind 2006 een convenant, waardoor 75 topsporters met een A-status gratis kunnen studeren bij de Open Universiteit. Deze topsporters krijgen bovendien een coach die hen helpt sport en studie optimaal te combineren. Beide instellingen zullen ook onderzoeken of het mogelijk is kennis over, en ervaring met toepassing van een elektronische leeromgeving uit te wisselen.

Innovatie

In samenwerking met het Onderwijstechnologisch expertisecentrum onderzoekt de faculteit Cultuurwetenschappen peerassessment in taalvaardigheidsonderwijs. Dit leidt in 2007 tot een nieuwe cursus.

De faculteit Informatica experimenteert in het verslagjaar met virtuele begeleiding, zodat dit in 2007 een structureel onderdeel kan worden van begeleiding. Bij de cursus Architecturen van computernetwerken is gestart met tentaminering op afstand.

De faculteit Natuurwetenschappen doet in 2006 in een pilot ervaring op met een virtuele klas, waarin studenten begeleiding krijgen bij de Basiscursus scheikunde. De resultaten zijn dermate positief, dat besloten is in 2007 meer experimenten uit te voeren, in samenwerking met andere faculteiten.

De faculteit Psychologie neemt in 2006 een virtueel laboratorium in gebruik, zodat studenten langs digitale weg kunnen deelnemen aan experimenteel psychologisch onderzoek.

De faculteit Rechtswetenschappen vergroot in het verslagjaar haar onlineaanbod van materiaal zoals jurisprudentie en arresten. Verder is er vooruitgang geboekt in de digitale begeleiding van studenten.

In het onderwijsinstituut Onderwijswetenschappen wordt het gebruik van 'competence roadmaps' verder doorgevoerd in de masteropleiding Actief Leren. Dit instituut experimenteert ook met 'social bookmarking'.

Internationalisering

Om het groeiend aantal studenten in Vlaanderen tegemoet te komen, organiseert de faculteit Cultuurwetenschappen voor het eerst een Vlaanderendag in Antwerpen. Op die dag vindt een discussie plaats over de knelpunten die Vlaamse studenten in hun studie ervaren. Daarnaast wordt in 2006 ook overlegd met de Vlaamse partners om de Open Universiteit zo goed mogelijk in Vlaanderen te verankeren en organisatorische knelpunten uit de weg te ruimen.

In de faculteit Managementwetenschappen komt internationalisering vooral tot uitdrukking door voor alle studenten 'virtual communities' te ontsluiten, waar zij samen met studenten uit het buitenland activiteiten kunnen ondernemen die inpasbaar zijn in de studie. Samen met de Maastricht School of Management bereidt de faculteit het Global MBA voor. Dit wordt een internationaal onderwijsprogramma, waarin contactonderwijs in Maastricht en e-learning in het land van herkomst gecombineerd worden.

Ook in 2006 verzorgt de faculteit Natuurwetenschappen samen met vijftien universiteiten uit negen landen in Europa het European Virtual Seminar on Sustainable Development. Dit seminar is gericht op internationaal,

samenwerkend leren in kleine en multidisciplinaire groepen.

Het tweejarige internationale project Virtual Copernicus-Campus is in 2006 op verzoek van de participanten stopgezet. Zij verwerven in het verslagjaar subsidie uit het eLearning-programma van de Europese Unie voor een tweejarig project Virtual Campus for a Sustainable Europe. Dit project gaat in 2007 van start. Doel is een virtuele campus voor leren over duurzame ontwikkeling, waar de partners e-learningcursussen aanbieden die toegankelijk zijn voor studenten van de deelnemende universiteiten.

Verder werkt de faculteit Natuurwetenschappen aan een virtuele cursus voor de International Master on Sustainable Development and Governance. Deze internationale masteropleiding wordt ontwikkeld in América Latina - Formación Académica, een project van de Europese Unie voor samenwerking tussen Europese en Zuid-Amerikaanse instellingen voor hoger onderwijs. Natuurwetenschappen is één van de participanten.

Het internationale project 'Ontwikkeling van een actieplan voor het reduceren van de risico's van blootstelling aan vervuiling door vulkanen in Asembagus, Oost-Java, Indonesië' wordt in 2006 afgerond. Dit project heeft onder leiding gestaan van de faculteit Natuurwetenschappen en is uitgevoerd in nauwe samenwerking met instellingen in Indonesië en Nederlandse universiteiten.

Commissie voor de examens

De Open Universiteit heeft één examencommissie voor al haar opleidingen. Deze Commissie voor de examens bestaat uit docenten van de wetenschappelijke opleidingen. In haar werkzaamheden wordt zij ondersteund door twee juristen. Examinatoren zijn verantwoordelijk voor de inhoud van de tentamens. Op voordracht van de decaan worden zij door deze commissie benoemd. Die is door het College van bestuur gemandateerd om te beslissen over de toelating van studenten tot de opleidingen van de Open Universiteit. In de toepassing van haar vrijstellingsbeleid en de toelating tot de (master)opleidingen laat deze commissie zich adviseren door de Facultaire toetsingscommissies. Uitvoering van deze taken is in handen van de afdeling Onderwijs en examens van het Onderwijs service centrum. De Commissie voor de examens houdt toezicht op de uitvoering, voor zover deze onder haar wettelijke bevoegdheden valt.

De Commissie voor de examens is in 2006 nauw betrokken bij het ontwerp van een procedure voor erkenning van verworven competenties. Die wordt naar verwachting vanaf september 2007 voor alle opleidingen geïmplementeerd, hetgeen het beleid voor vrijstelling en toelating zal beïnvloeden. De Commissie is verantwoordelijk voor de kwaliteit en correcte uitvoering van deze procedure.

In 2006 geeft de Commissie voor de examens het beleid voor tentaminering van bijzondere doelgroepen verder vorm, en werkt aan het instellingsbeleidsplan voor studenten met een functiebeperking. Medio 2006 is dit plan ingediend bij de landelijke adviescommissie Plan van aanpak terugdringing belemmeringen in het hoger onderwijs voor studenten met een functiebeperking. In 2007 wordt dit beleidsplan verder geformaliseerd.

Voor de kwaliteitszorg stelt de Commissie onder meer de kaders vast waaraan met name de kwaliteit van tentaminering getoetst wordt. In het verslagjaar zijn de kwaliteitseisen voor het gebruik van SYS-banken aangescherpt. Verder is in 2006 een werkgroep Tentaminering ingesteld die onderzoek doet naar tentaminering door de Open Universiteit. Uitgangspunt is, dat de eisen die aan onderwijs gesteld worden, een aangepaste en authentieke toetsing vergen. De nadruk ligt op toetsen per computer.

In 2006 wordt ook het beleid voor tentaminering in het buitenland, en het beleid voor fraude en fraudepreventie verder vervolmaakt.

Maatwerk

De faculteit Informatica sluit in het verslagjaar een vierjarig contract met het ICT-Service Centrum Politie, Justitie en Veiligheid. Vervolgens starten circa tachtig medewerkers van dit centrum met een bacheloropleiding en tien medewerkers beginnen met een masteropleiding. Voor extra diensten hanteert de faculteit commerciële tarieven.

Voor de Politie Zuid-Holland-Zuid heeft de faculteit Rechtswetenschappen in 2006 tweehonderd readers Basisbevoegdheden vervaardigd en geactualiseerd, en een itembank ondersteund via Questionmark voor online-toetsing. Aan de Belastingdienst worden twee cursussen uitgeleverd, namelijk Faillissementsrecht en Inleiding privaatrecht met verdiepingsmateriaal, en één tentamen voor de module Faillissementsrecht. Aan de Hoge-

school Utrecht levert de faculteit de cursus Inleiding privaatrecht.

Voor de Taxateursopleiding maakt Rechtswetenschappen ongeveer tweehonderd meerkeuzevragen, die dienen als oefenmateriaal voor taxateurs onroerend goed die hun toets moeten afleggen.

Bij AvelijnSDT verzorgt de faculteit Managementwetenschappen in 2006 een opleiding Intern ondernemerschap voor 24 medewerkers, voor 300 medewerkers van Rijkswaterstaat een leergang Professioneel projectleider, voor 320 medewerkers van de WSD academie een opleiding Kernwaarden, voor 20 medewerkers van de BMC academie een opleiding Leiderschap en voor 24 medewerkers van het Albert Schweitzer ziekenhuis een traject voor managementdevelopment.

Aan de Antilliaanse Stichting ABC Opleiding & Training levert de faculteit elf focusopleidingen, namelijk Inleiding management, Financieel economisch management, Bedrijfsprocessen en ict, Strategie en organisatie, Financiële verslaggeving, Marketing, Psychologie, Rechten, Onderwijs, Management in productie, en Wiskunde en statistiek. Deze opleidingen worden gevolgd door 42 studenten die via Studienet op de Antillen studeren en daar ook examens afleggen. Het gaat hier om een duale opleiding, die de Stichting ABC Opleiding & Training verzorgt voor Easy Didakt Nederland. Een vergelijkbaar traject voor studenten in Suriname wordt in het verslagjaar voorbereid.

In 2006 neemt de faculteit voor de Politieacademie examens af in studiecentra van de Open Universiteit. Het betreft 25 medewerkers van de korpsen IJsselland en Haaglanden die de opleiding Basis procesopsporing volgen, en 100 medewerkers van het korps Rotterdam-Rijnmond die de opleiding Mentoring en coaching volgen.

Resultaten

Studenten

In het verslagjaar is sprake van een lichte daling in het aantal inschrijvers, dat wil zeggen de personen die zich inschrijven voor één of meerdere cursussen. Deze tendens doet zich in gelijke mate voor bij het aantal nieuwe inschrijvers en het aantal vervolgin-schrijvers.

	2006	2005
aantal inschrijvers	16.802	18.474
aantal nieuwe inschrijvers	6.091	6.620
aantal vervolgin-schrijvingen	11.526	12.869

Gedurende het verslagjaar hebben 32.110 studenten de beschikking over inschrijvingsrechten. Dit is een lichte stijging ten opzichte van 2005, waarin de Open Universiteit 28.971 studenten van onderwijs heeft voorzien.

Cursussen

De cursusafzet is in 2006 minder hoog dan in 2005. Alle faculteiten hebben te maken met een terugval in de verkoop, die varieert van zeer licht tot fors. Voor een deel is deze daling het gevolg van de nieuwe inschrijffregeling. Daardoor kunnen studenten zich het hele jaar door inschrijven en bijgevolg verspreiden zij het kopen van cursussen over het hele jaar en iedere aanschaf omvat ook minder cursussen dan voorheen.

Het onderwijsinstituut Onderwijswetenschappen realiseert in 2006 een kleine stijging in zijn cursusafzet.

	2006	2005
totaal aantal cursussen	38.098	44.432
faculteit Cultuurwetenschappen	4.977	5.634
faculteit Informatica	3.629	4.377
faculteit Managementwetenschappen	8.086	9.643
faculteit Natuurwetenschappen	1.122	1.265
faculteit Psychologie	12.030	13.621
faculteit Rechtswetenschappen	7.731	9.423
onderwijsinstituut Onderwijswetenschappen	523	469

Getuigschriften

Het aantal afgegeven getuigschriften vertoont in het verslagjaar een duidelijke stijging. In 2006 reikt de Open Universiteit 592 wo-getuigschriften uit, tegen 463 in 2005 en 417 in 2004. Daarnaast ontvangen 858 studenten hun propedeusegetuigschrift.

Bij de wo-getuigschriften voldoet de Open Universiteit ruimschoots aan het aantal dat voortvloeit uit de bestuigingsafspraken die gemaakt zijn met het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Dat is ook het geval bij het totaal aantal propedeusegetuigschriften, en nagenoeg ook bij het aantal propedeusegetuigschriften dat uitgereikt is aan tweedekansstudenten. In het verslagjaar behoren 6.120 studenten (44 procent) tot de categorie tweedekansstudenten. Een tweedekansstudent is iemand die niet eerder een hogere beroepsopleiding of wetenschappelijke opleiding heeft voltooid. Studenten aan Belgische studiecentra worden hierbij buiten beschouwing gelaten.

	2006	2005	2004	2003
wo-getuigschriften				
target	250	250	250	250
realisatie	592	463	417	402
target tweedekansstudenten	65	65	65	65
realisatie tweedekansstudenten	164	121	122	82
propedeusegetuigschriften				
target	500	500	500	500
realisatie	858	592	586	545
target tweedekansstudenten	250	250	250	250
realisatie tweedekansstudenten	249	220	198	188

Ten opzichte van 2005 stijgt het aantal uitgereikte bachelorgetuigschriften en mastergetuigschriften aanzienlijk. In 2006 worden 167 bachelorgetuigschriften uitgereikt, in 2005 zijn dat er 89. Het aantal uitgereikte mastergetuigschriften bedraagt in 2006 64, in 2005 zijn 21 mastergetuigschriften uitgereikt.

	propedeuse- getuigschriften	wo-getuigschriften ongedeelde opleiding	getuigschriften bacheloropleiding	getuigschriften masteropleiding
faculteit Cultuurwetenschappen	111	32	16	-
faculteit Informatica	66	15	30	-
faculteit Managementwetenschappen	132	128	7	46
faculteit Natuurwetenschappen	49	9	18	4
faculteit Psychologie	270	80	60	10
faculteit Rechtswetenschappen	230	97	36	4
totaal	858	361*	167	64

*Inclusief 32 vrij wo-getuigschriften.

In het verslagjaar stijgt het aantal getuigschriften dat uitgereikt wordt aan tweedekansstudenten. Aan 249 tweedekansstudenten reikt de Open Universiteit in 2006 een propedeusegetuigschrift uit, in 2005 is dat uitgereikt aan 220 tweedekansstudenten. Wo-getuigschriften worden 83 keer uitgereikt, in 2005 gebeurt dat 78 keer. Bachelorgetuigschriften reikt de instelling in 2006 uit aan 67 tweedekansstudenten, in 2005 zijn dat er 40. Mastergetuigschriften worden in 2006 uitgereikt aan veertien tweedekansstudenten, in 2005 aan drie tweedekansstudenten.

	propedeuse- getuigschriften	wo-getuigschriften ongedeelde opleiding	getuigschriften bacheloropleiding	getuigschriften masteropleiding
faculteit Cultuurwetenschappen	40	12	8	-
faculteit Informatica	15	2	4	-
faculteit Managementwetenschappen	14	12	4	6
faculteit Natuurwetenschappen	2	1	2	1
faculteit Psychologie	93	25	25	5
faculteit Rechtswetenschappen	85	31	24	2
totaal	249	83*	67	14

*Inclusief vijf vrij wo-getuigschriften.

Studenten

Werving

De Open Universiteit voert een actief wervingsbeleid dat gericht is op mensen vanaf achttien jaar. Gedurende drie perioden in het jaar werft de instelling nieuwe studenten door middel van landelijke campagnes. In deze perioden worden in alle Nederlandse studiecentra infoavonden georganiseerd. Daarnaast is de instelling aanwezig op grote, landelijke en regionale onderwijsbeurzen en onderwijs-evenementen. Onderdeel van dit wervingsbeleid is ook www.ikstaopen-voorstuderen.nl. Belangstellenden vinden daar veel informatie over een studie bij de Open Universiteit en kunnen er sinds het najaar van 2006 een studietest afleggen. Die geeft, op basis van persoonlijke omstandigheden en studiewensen, een eerste indruk van de studiemogelijkheden.

In het najaar maakt de instelling gebruik van TNO Challenge, waarmee TNO haar kennis ter beschikking stelt aan instellingen. Daardoor krijgt de Open Universiteit advies over een effectieve benadering en werving van klanten. Dit advies verwerkt de Open Universiteit in haar wervingsbeleid.

Voorlichting en advisering

Veel relevante informatie voor studenten is opgenomen in de elektronische vraagbaak van de afdeling Service en informatie, frontoffice voor studenten, zodat studenten op talrijke vragen snel een adequaat antwoord kun-

nen vinden. Deze afdeling kent sinds begin 2006 ruimere openingstijden, doordat studiecetra de telefonische bereikbaarheid overnemen op een aantal doordeweekse avonden en op zaterdagochtend. Voor individuele, specifieke voorlichting en advisering kunnen studenten terecht bij de afdeling Onderwijs en examens, die fungeert als backoffice.

In het digitale studieresultatenregistratiesysteem kunnen studenten hun actuele en persoonlijke studiepaden raadplegen. In dit systeem verwerkt de instelling de jaarlijkse wijzigingen in de Onderwijs- en examenregeling, de inschrijvingen, en automatisch de studieresultaten die studenten behalen in hun persoonlijke studiepad. Het digitale studieresultatenregistratiesysteem biedt studenten eveneens een actueel studieadvies en besteladvies.

Inschrijving

De Open Universiteit kent geen inschrijvingsbeperking, met uitzondering van de masteropleidingen. Om daarvoor toegelaten te worden, moeten studenten voldoen aan wettelijke toegangseisen. Daarnaast geldt voor een aantal cursussen de eis dat de student specifieke en inhoudelijke voorkennis moet hebben.

In de zomer van 2006 implementeert de Open Universiteit ter voorbereiding op de invoering van de leerrechtensystematiek een nieuwe inschrijfregeling, die voor studenten transparanter, eenvoudiger en flexibeler is. Er zijn nu minder inschrijfvormen, en inschrijfrechten en tentamenrechten zijn voor elke inschrijfvorm hetzelfde. Bovendien kunnen studenten op elk gewenst moment inschrijven.

Studenten die in een zeker tempo een aantal modules met goed gevolg afronden, krijgen een prestatiebonus.

Studiecetra en provinciale steunpunten

De Open Universiteit heeft in Nederland twaalf studiecetra en drie provinciale steunpunten. In Vlaanderen bevinden zich zes studiecetra. Door samenwerking met andere onderwijsinstellingen en relevante partijen dragen de studiecetra en provinciale steunpunten veel bij aan de regionale verankering en zichtbaarheid van de Open Universiteit.

Alle studiecetra en provinciale steunpunten beschikken over elektronische werkplekken, zodat studenten gebruik kunnen maken van de elektronische leeromgeving van de Open Universiteit. Daarnaast vinden er diverse vormen van tentaminering plaats, voor studenten en voor derden. Studenten kunnen er ook terecht voor spreekuren, mentoraat en begeleiding.

Aangezien persoonlijk contact ook in afstandsonderwijs belangrijk is, zijn de studiecetra en provinciale steunpunten tegelijkertijd een ontmoetingsplaats voor studenten, studiegroepen en studentenverenigingen. Studenten wonen er bijvoorbeeld lezingen bij, workshops en diploma-uitreikingen. Studiecetra en provinciale steunpunten hebben ook een belangrijke taak in regionale voorlichting. Die vindt plaats in de studiecetra en provinciale steunpunten, maar ook tijdens onderwijsbeurzen en andere evenementen.

Ook voor de toekomst van studiecetra maakt de Open Universiteit eind 2006 gebruik van TNO Challenge. De aanbevelingen van TNO verwerkt de instelling in haar beleid.

Voorzieningen

Voor studenten die melden dat persoonlijke omstandigheden hun studie kunnen beïnvloeden, zorgt de Open Universiteit zo mogelijk voor aanpassingen. In 2006 staan 1.547 studenten ingeschreven waarbij de instelling rekening moet houden met persoonlijke omstandigheden. Het gaat dan bijvoorbeeld om een lichamelijke handicap, psychische problemen, een chronische ziekte of langdurige bedlegerigheid. Een deel van deze studenten maakt gebruik van audio-cd's. Dedicon, een organisatie die informatie toegankelijk maakt voor mensen met een leeshandicap, neemt met behulp van het Digital Audio-based Information System ingesproken teksten op. Voor het afspelen van deze audio-cd's moeten studenten gratis software downloaden of een Daisy-speler aanschaffen. Vaak kunnen zij de kosten daarvan vergoed krijgen, op grond van wettelijke regelingen. Ook kan, indien dat gewenst wordt, het cursusmateriaal digitaal aangeleverd worden. Hier is steeds meer vraag naar, gezien het toenemend gebruik van computers met spraak en/of brailleleesregel. Deze studenten kunnen ook in aanmerking komen voor een aangepast tentamen. Daarvoor moeten zij wel een aanvraag indienen.

De toegang en doorgang zijn vooral in studiecetra en provinciale steunpunten erg belangrijk. In 2006 is er nog één studiecentrum dat beperkt toegankelijk is, maar door de verhuizing naar een andere locatie zijn toegang en

doorgang ook hier gewaarborgd. Studiecentrum Den Haag is een monumentaal pand, zodat een lift niet toegestaan is. Daardoor zijn de etages beperkt toegankelijk. Tentamenvoorzieningen zijn echter gelokaliseerd op de begane grond, en die is goed toegankelijk.

Wettelijk is vastgelegd dat de Open Universiteit uit eigen middelen een voorziening treft voor minder draagkrachtige studenten. De Kortingsregeling Cursusgeld Open Universiteit geeft een inkomensafhankelijke korting op de cursusprijs van tachtig of vijftig procent. Deze regeling geldt voor studenten die zich inschrijven voor een opleiding, dus voor degenen die een diploma willen halen. De behandeling van aanvragen en van bezwaar- en beroepschriften is in procedures vastgelegd.

In 2006 ontvangen 791 studenten, waaronder 373 tweedekansstudenten, een korting voor in totaal 2.324 cursussen. Voor het overgrote deel (negentig procent) gaat het om het maximale kortingspercentage. In 76 procent van de gevallen betreft het vervolginsschrijvingen en bij 24 procent gaat het om nieuwe inschrijvingen.

aantal cursussen kortingsregeling	2.324
naar kortingspercentage	
50%	243
80%	2.090
naar inschrijving	
vervolginsschrijvingen	1.769
nieuwe inschrijvingen	555
aantal studenten met kortingsregeling	791
aantal tweedekansstudenten met kortingsregeling	373

Medezeggenschap

De Open Universiteit kent een Studentenraad die maximaal negen leden telt en een zittingsperiode heeft van twee jaar. Deze raad is bevoegd te adviseren over (nieuwe) opleidingen, studentenvoorzieningen en studiebegeleiding. Instemmingsrecht heeft de Studentenraad als het gaat om het algemene deel van het Onderwijs- en examenreglement. De Studentenraad wordt door de Open Universiteit ambtelijk en secretariael ondersteund.

Halverwege het verslagjaar vindt een schriftelijke verkiezing plaats. Die leidt in september 2006 tot het aantreden van een nieuwe Studentenraad, met leden die woonachtig zijn in Nederland, België en Luxemburg.

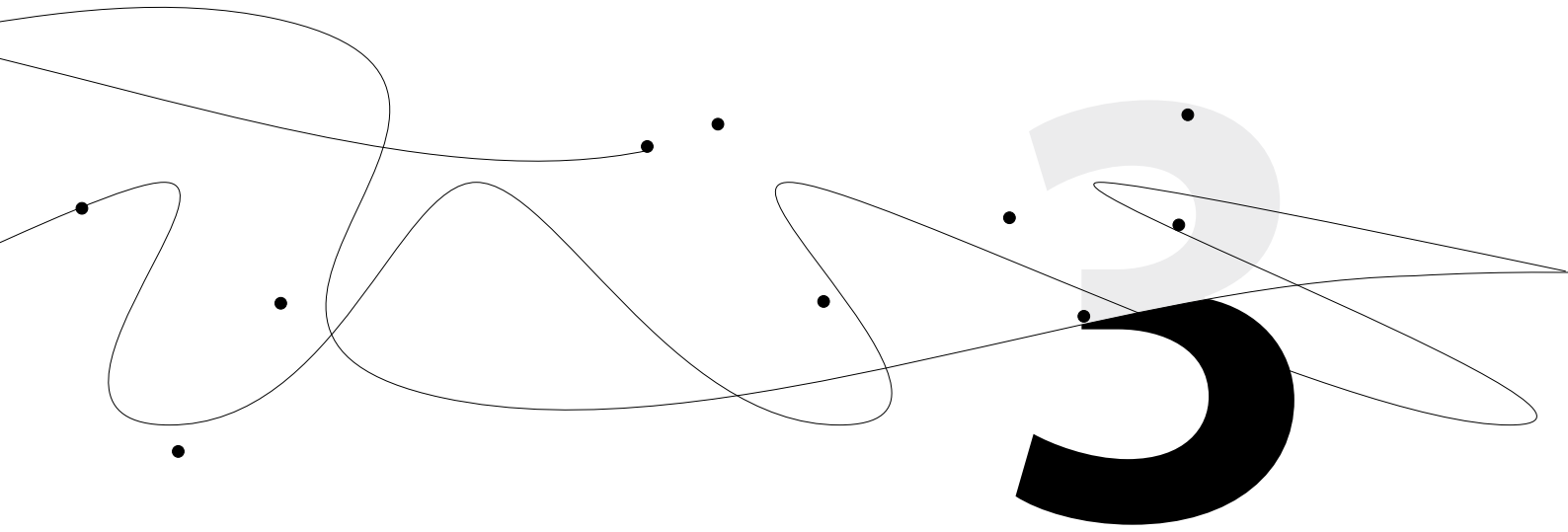
Alumni

In het verslagjaar maakt de instelling beleid voor versterking van de band met afgestudeerden, in afstemming met de Alumnivereniging Open Universiteit. Ongeveer vijftien procent van de afgestudeerden is lid van deze zelfstandige vereniging, die overigens wel ondersteund wordt door de Open Universiteit.

Voorjaar 2006 viert de Alumnivereniging in Utrecht haar tienjarig bestaan tijdens het symposium Leven Lang Leren: Een lust of een must? Dagvoorzitter is Arno Korsten, hoogleraar Bestuurskunde aan de Open Universiteit. Tot de sprekers behoren Theo Bovens, voorzitter van het College van bestuur, en Fred Mulder, rector magnificus, alsmede Renk Roborgh, directeur-generaal Hoger onderwijs, Beroepsonderwijs en Wetenschap bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en Hans Couzy, luitenant-generaal buiten dienst.

Onderzoek

Leven-lang-leren en onderzoek

In het Netherlands Expertise Center for Lifelong Learning bundelt de Open Universiteit Nederland haar expertise in interdisciplinair onderzoek naar leven-lang-leren. Het onderzoeksprogramma draagt de titel **Leven-lang-leren in de kennissamenleving**. Vier thema's staan centraal, namelijk innovatieve onderwijsmethoden, leertechnologieën, leren in de professies, en sociaal-economische aspecten van leven-lang-leren. Dit programma resulteert in kennis voor het onderwijs, het bedrijfsleven en de overheid.

Het eerste thema, **onderwijsmethoden voor leven-lang-leren**, is gebaseerd op het bestaande onderzoeksprogramma **Instructional Design for Open Tasks, Environments and Communities**. Dit programma mondt uit in open onderwijs, op het niveau van leertaken, leeromgevingen en leergemeenschappen, voor een leven-lang-leren. Het tweede thema, **leertechnologieën voor leven-lang-leren**, is gebaseerd op het development-programma **Learning Networks for Lifelong Learning**. Ook faculteiten en het Ruud de Moor Centrum nemen deel aan het onderzoeksprogramma, met name aan onderzoek naar leren in de professies.

De Open Universiteit Nederland heeft een beperkte taak als het gaat om onderzoek naar (afstands)onderwijs. Niettemin is het voor de instelling van groot belang voldoende en kwalitatief goed onderzoek te verrichten. Onderwijstechnologisch onderzoek vindt plaats in het Onderwijstechnologisch expertisecentrum, vakgebonden onderzoek wordt uitgevoerd door de faculteiten. Het Ruud de Moor Centrum heeft geen generieke onderzoekstaak, maar doet wel praktijkgericht onderzoek in het kader van productontwikkeling.

Onderwijstechnologisch onderzoek

Promovendi en stafleden van het Onderwijstechnologisch expertisecentrum verrichten toepassingsgericht, onderwijstechnologisch onderzoek. Het onderzoeksprogramma **Instructional Design for Open Tasks, Environments and Communities** is gestart in 2004 en heeft een looptijd van vier jaar. Dit onderzoeksprogramma resulteert in open onderwijs voor een leven-lang-leren. Er zijn drie zwaartepunten, te weten domeinspecifieke competentieontwikkeling, begeleiding en ondersteuning, en beoordeling van complex gedrag. De onderzoeken worden gefinancierd met middelen uit de eerste-, tweede- en derdegeldstroom.

In 2006 starten acht nieuwe projecten, waarvan er vier gaan leiden tot een promotie. Eén promotie financiert de instelling uit de eerstegeldstroom, twee promoties bekostigt zij uit de tweedegeldstroom, en één promotie is mogelijk dankzij de derdegeldstroom.

Twee projecten worden in het verslagjaar afgerond en resulteren in een promotie.

Het onderzoeksprogramma is ondergebracht in de nationale onderzoeksschool Interuniversitair Centrum voor Onderwijskundig Onderzoek. Deze ontvangt in 2006 voor een periode van zes jaar opnieuw erkenning van de Koninklijke Academie van Wetenschappen. Prof. dr. Jeroen van Merriënboer, hoofd onderzoek van het Onderwijstechnologisch expertisecentrum, is ook in 2006 onderwijsdirecteur van het Interuniversitair Centrum voor Onderwijskundig Onderzoek. De output van het onderzoeksprogramma is al jaren redelijk stabiel. Ook in 2006 is de geplande output, 37 wetenschappelijke publicaties, behaald. Dit komt overeen met drie wetenschappelijke publicaties, erkend door de onderzoeksschool, per fulltime-equivalent.

Het Onderwijstechnologisch expertisecentrum participeert in het International Center for Learning and Enhanced Performance Studies van Florida State University, het Knowledge Media Research Center van de Universität Tübingen en in een wetenschappelijk netwerk van de Katholieke Universiteit Leuven. Dit netwerk wordt in het verslagjaar opgeheven, omdat de financiering stopt. Vanaf 2007 neemt het Onderwijstechnologisch expertisecentrum deel aan een nieuw wetenschappelijk netwerk, dat bekostigd wordt door het Vlaamse Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek.

Rob Martens wordt eind 2006 benoemd als hoogleraar op de dr. Gerard Veringa-leerstoel Multimediale educatie. Deze bijzondere leerstoel vloeit voort uit de strategische alliantie met Teleac/NOT, die de leerstoel financiert voor een periode van vijf jaar. Het onderzoek betreft het ontwerp en gebruik van multimedia voor educatie.

Vakgebonden onderzoek

De Open Universiteit Nederland geniet geen inkomsten uit het landelijk wetenschapsbudget.

Sinds 2003 kent de faculteit Cultuurwetenschappen een onderzoeksbeleid. Dat is in 2006 aangepast, in het licht van accreditatie en de aanbevelingen van de visitatiecommissie Kunst en cultuur. Het onderzoek is toegespitst op thema's die aansluiten bij de expertise van de staf en een rol spelen in het onderwijs van de faculteit en in het beleid van de Open Universiteit. Ook het personeelsbeleid is hierop afgestemd. Een student die een scriptie wil schrijven die niet aansluit bij één van de onderzoeksthema's, krijgt hier nog slechts bij hoge uitzondering toestemming voor.

Het onderwijs in de masteropleiding is opgezet rond onderzoek van de wetenschappelijke staf. Dit is komende jaren in toenemende mate ook het geval in de bacheloropleiding.

De faculteit Managementwetenschappen continueert in 2006 haar onderzoeksbeleid, dat gestart is in 2004 en gericht is op het stimuleren van onderzoek. Medewerkers kunnen twintig procent van hun tijd besteden aan onderzoek, promovendi veertig procent. Daardoor stijgt het aantal medewerkers dat wetenschappelijk onderzoek verricht. Zij moeten wel aan publicatiecriteria voldoen om hun onderzoekstaak te behouden. In 2006 leidt dit beleid tot twee belangrijke resultaten. De eerste opbrengst is, dat de visitatiecommissie een zeer lovend oordeel uitsprekt over de vorderingen in het onderzoek. Een tweede resultaat is het Research Center on Accounting and Control Change. Dit centrum wordt in het najaar opgericht door de faculteit Managementwetenschappen en de Faculteit der Managementwetenschappen van de Radboud Universiteit Nijmegen. Beide faculteiten benoemen gezamenlijk prof. dr. Mahmoud Azmy Ezzamel tot hoogleraar en onderzoeker binnen dit centrum. Bovendien start de faculteit een kring van interne en externe promovendi in de bestuurskunde. Dit is een unicum in de Nederlandse academische wereld.

In 2006 schrijft de faculteit Natuurwetenschappen een nieuw onderzoeksplan voor de jaren 2007-2010, getiteld Naar een duurzame samenleving: verkennen, leren, sturen. Dit plan betreft leren in de curricula van het hoger onderwijs en leren in de praktijk. Het accent ligt op innovatieve en effectieve vormen van virtueel samenwerkend leren, en werken in 'communities of learning' en 'communities of practice'.

In het verslagjaar begint één medewerker met een promotieonderzoek naar leren voor duurzame ontwikkeling in elektronisch ondersteunde leeromgevingen.

Ook het onderzoeksbeleid van de faculteit Psychologie moet ertoe leiden dat het wetenschappelijk personeel twintig procent van zijn tijd besteedt aan vakinhoudelijk onderzoek en onderzoek naar leven-lang-leren, en dat het aantal wetenschappelijke publicaties toeneemt. De faculteit bereikt op deze wijze een betere onderbouwing van de accreditatie. In 2006 stelt de faculteit een onderzoeksprogramma op, waarin het onderzoek van medewerkers in toenemende mate gebundeld wordt. Tevens is het streven medewerkers te laten deelnemen aan onderzoeksscholen en andere samenwerkingsverbanden.

Samen met het Instituut voor Psychologie van de Erasmus Universiteit Rotterdam richt de faculteit in 2006 de Ethische commissie psychologie op.

De faculteit Rechtswetenschappen formuleert in 2006 een beleidsprogramma voor de periode 2007-2012. Daarin beschrijft de faculteit doelen, instrumenten en onderzoeksthema. Gekozen is voor uitvoering van een gezamenlijk, vakoverstijgend onderzoeksprogramma, getiteld Kennis en verantwoordelijkheid in het recht. De Onderzoekscommissie, bestaande uit drie hoogleraren en één universitair hoofddocent, speelt een sleutelrol in de zorg voor kwalitatief goed onderzoek.

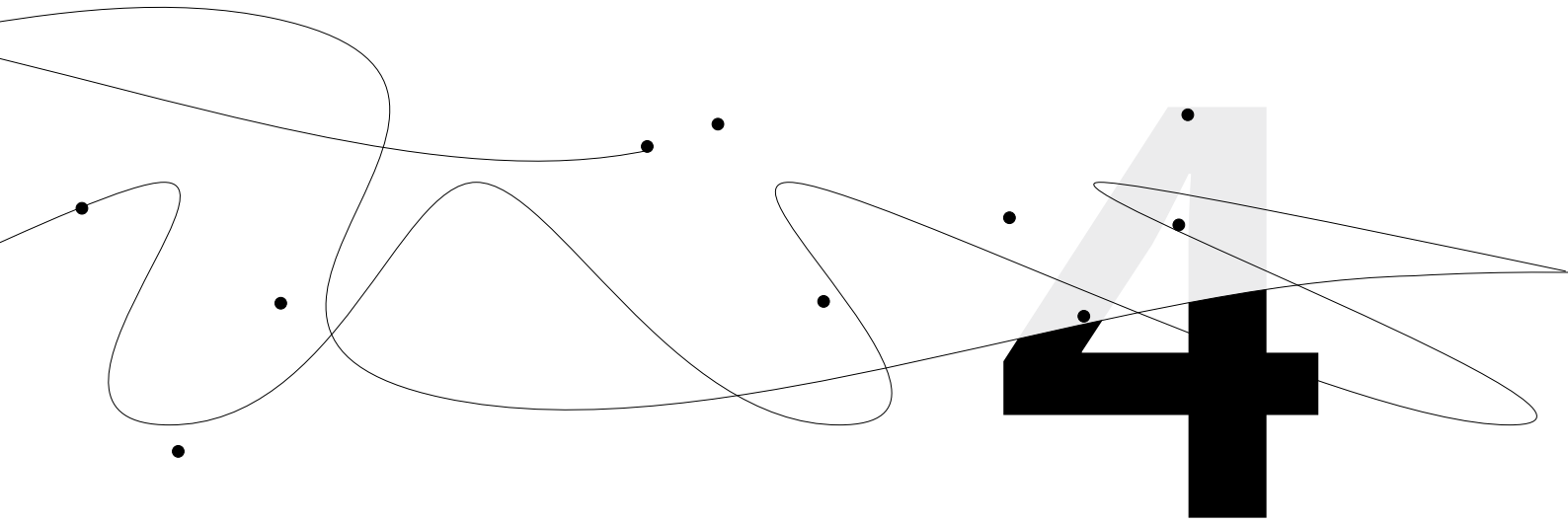
Twee medewerkers nemen deel aan de onderzoeksschool Ius Commune, één medewerker participeert in het stafrechtelijk programma van de Rijksuniversiteit Groningen.

Het onderzoek van het onderwijsinstituut Onderwijswetenschappen is ondergebracht in het Onderwijstechnologisch expertisecentrum. Dit onderwijsinstituut gaat in 2007 het onderzoek naar zijn innovatieve onderwijspraktijken en onderwijsbenaderingen systematiseren en erover publiceren.

Het onderzoek van het Ruud de Moor Centrum is gekoppeld aan ontwikkeling en evaluatie van zijn producten en diensten. Daarbij streeft dit centrum ernaar te voldoen aan de gangbare eisen voor wetenschappelijk onderzoek. Het praktijkgerichte en oplossingsgerichte onderzoek van het Ruud de Moor Centrum bestaat onder meer uit haalbaarheidsstudies en evaluatieonderzoek.

Onderzoekskenngetallen

	inaugurale redes		afscheidsredes	dissertaties		wetenschappelijke publicaties	vakpublicaties	congressbijdragen/overig
	intern	extern		intern	extern			
faculteit Cultuurwetenschappen	-	-	-	-	-	4	48	113
faculteit Informatica	1	-	-	-	-	13	2	9
faculteit Managementwetenschappen	1	-	-	1	-	16	58	30
faculteit Natuurwetenschappen	-	-	-	-	-	21	16	19
faculteit Psychologie	-	-	-	-	1	42	15	28
faculteit Rechtswetenschappen	1	-	-	-	-	21	49	34
Onderwijstechnologisch expertisecentrum	-	1	-	2	1	107	40	138
Ruud de Moor Centrum	-	1	-	-	-	2	19	32
totaal	3	2	-	3	2	226	247	403

Onderwijsinnovatie

Leven-lang-leren en onderwijsinnovatie

In het programma Learning Networks ontwikkelt de Open Universiteit Nederland nieuwe leertechnologieën, die omvangrijke, overal toegankelijke leernetwerken voor leven-lang-leren mogelijk moeten maken. Een bijzonder belangrijk onderdeel van dit programma is The European Network for lifelong Competence Development (TENCompetence). In 2010 resulteert dit project in een Europese, vrij beschikbare infrastructuur voor een leven-lang-leren en competentieontwikkeling, die alle diensten levert die opleiders wensen. Opleiders en tussenpersonen worden getraind in het werken met de infrastructuur en de modellen. De ambities zijn grootschalig gebruik in Europa stimuleren en een netwerk bouwen van gebruikers en partijen die commerciële diensten aanbieden.

De Open Universiteit heeft eveneens als taak een bijdrage leveren aan de innovatie van het hoger onderwijs. De expertise in onderwijsinnovatie heeft de instelling gebundeld in het Onderwijstechnologisch expertisecentrum. Dit centrum houdt zich bezig met onderwijstechnologisch onderzoek, en ontwikkeling en implementatie van onderwijstechnologische vernieuwingen. Ook in de faculteiten bevinden zich experts in onderwijsinnovatie. De bijdrage aan de vernieuwing van het hoger onderwijs krijgt voor een deel eveneens vorm door participatie in de Stichting Digitale Universiteit en door deelname aan projecten van de Stichting SURF.

Het developmentprogramma Learning Networks is gestart in 2003 en heeft een looptijd van zes jaar. Het kent vier thema's, namelijk Learning Networks Integrated, Make & Use of Activity Nodes in Learning Networks, Learner Positioning in Learning Networks en Navigation in Learning Networks. Voor deze thema's zijn vijf internationaal getoetste projecten opgezet. Die resulteren in nieuwe didactische en organisatorische modellen voor de verbetering van leven-lang-leren, prototypische ict-netwerken en 'tools', testomgevingen, pilots, en leertechnologische specificaties en standaarden voor leernetwerken. Daarnaast zijn er projecten die gericht zijn op uitvoering van pilots, verspreiding van kennis, en standaardisering.

In het verslagjaar begint het tweejarig project Individualized Support In Sequencing. Dat maakt navigatiehulpmiddelen voor mensen die een leven-lang-leren. Er zijn nieuwe 'tools' ontwikkeld die in de faculteit Psychologie getoetst worden.

Agent for Support Activities is een project dat gestart is in 2004 en nieuwe modellen ontwerpt voor begeleiding van lerenden, waarbij gebruik wordt gemaakt van taaltechnologieën om te bepalen wie de meest aangewezen persoon is voor afhandeling van een bepaalde vraag. De vervaardigde prototypes worden in 2006 verder ontwikkeld en gekalibreerd, en uitgetest in 2007.

In het project Learning Networks Integrated is voor het project TENCompetence gewerkt aan verdere ontwikkeling van de applicatie Hecate, waarmee eindgebruikers actief kunnen deelnemen aan een leernetwerk.

Het project Positioning concentreert zich in 2006 op de exploratie van taaltechnologie en positionering. Dit komt overeen met concrete leersituaties waarin selecties van documenten worden gemaakt op grond van de vraag die een lerende heeft over een bepaald vakgebied.

Deze vier projecten financiert de instelling met middelen uit de eerstegeldstroom.

Stichting Digitale Universiteit

Vernieuwing van het hoger onderwijs geeft de Open Universiteit voor een deel vorm door samenwerking met instellingen voor hoger onderwijs in de Stichting Digitale Universiteit. Naast de Open Universiteit nemen twee universiteiten en zes hogescholen deel aan dit consortium. Behoudens bijdragen van deze leden ontvangt de stichting subsidie van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De Digitale Universiteit kent een Raad van Toezicht en een Deelnemersraad. In beide gremia participeert een lid van het College van bestuur van de Open Universiteit. Voor de Programmaraad levert de instelling de voorzitter.

In het verslagjaar wordt duidelijk dat de Digitale Universiteit opgeheven wordt. De Stichting SURF zal vanaf 2007 een deel van de projecten overnemen.

De Digitale Universiteit ontwikkelt digitale leermaterialen en bundelt de expertise die deelnemende instellingen hebben in de innovatie van hoger onderwijs. In 2006 kent de Digitale Universiteit vier soorten projecten, namelijk ontwikkelprojecten voor nieuwe content, toetsen en instrumenten, veranderprojecten die ertoe leiden dat de inzet van ict voor het hoger onderwijs aantrekkelijk en haalbaar is, projecten voor implementatie van producten, en projecten die risicodragend of verkennend zijn. De Open Universiteit levert ook in 2006 een substantiële bijdrage aan de Digitale Universiteit door deelname aan dertig projecten. In een aantal daarvan neemt de instelling de leiding op zich en is zij penvoerder. Voltooid worden 25 projecten, 5 projecten worden in 2007 gecontinueerd. In de projecten participeren medewerkers van het Onderwijstechnologisch expertisecentrum en van de faculteiten.

Negen ontwikkelprojecten worden in 2006 afgerond. ELO groei- en verandermanagement levert een componentenarchitectuur op, Elektronisch systeem voor peer assessment en coaching efficiency een elektronisch systeem voor begeleiding van studenten. In het project Transformatie van informatiesystemenonderwijs is een site ontworpen die studenten en docenten toegang geeft tot authentieke dossiers van grote automatiseringsprojecten in het bedrijfsleven en bij de overheid. Virtual masterclass ontwikkelt een module waarmee studenten stapsgewijs kunnen werken aan het schrijven van een artikel voor een openbaar elektronisch tijdschrift. Het project Brainbox resulteert in 2006 in een practicum op dvd-rom voor neuropsychologie en psychofarmacologie. Competenties toetsen met gesloten vragen is een project dat onderzocht heeft in welke mate en onder welke voorwaarden competentietoetsing kan plaatsvinden met gesloten vragen. Elektronische ondersteuning van kwaliteitszorg en accreditatie mondt uit in een elektronisch kwaliteitszorgsysteem. Opbrengst van het project Juridische informatievaardigheden is een webgebaseerde cursus die rechtenstudenten bijbrengt hoe zij informatie kunnen verzamelen en beoordelen. Het project Verbreding teleforum ontwerpt voor verschillende domeinen een teleforum, zodat grote groepen studenten online begeleid kunnen worden. Virtuele ziekenhuisafdeling levert in het verslagjaar een computersimulatie op, bestemd voor hogere beroepsopleidingen verpleegkunde.

Per saldo effectief is een implementatieproject dat ook in 2006 wordt voltooid. Er is gewerkt aan implementatie van didactische concepten voor samenwerkend leren.

In het verslagjaar is eveneens één veranderproject afgerond, namelijk Opleiden voor de toekomst. De opbrengst bestaat uit volledig ict-gemedieerde ondersteuning voor lerarenopleidingen.

2006 is tevens het jaar waarin negen verkennende projecten zijn beëindigd. Tools for onlinegaming brengt advies uit over het gebruik van onlinegaming in het hoger onderwijs. Teleforum learning events resulteert in een handleiding voor onlinebegeleiding van grote groepen studenten in een zogenoemd teleforum. Het project M-learning heeft een 'roadmap' gemaakt voor leren met mobiele technologie. In het project Social networking rond leerobjecten worden in het verslagjaar ontwikkelingen zoals 'social recommendation', 'social bookmarking' en 'tagging' in kaart gebracht. Ubiquitous learning brengt in 2006 advies uit over de manier waarop 'ubiquitous learning' ingebed kan worden in de cultuur en het curriculum van het hoger onderwijs. In het project Verkenning automatisering metadateringsprocessen is onderzoek verricht naar informatietechnologie voor metadateren. Virtuele woon- en leefsituatie ontwikkelt in het verslagjaar een computersimulatie voor het hoger sociaalagogisch onderwijs. Resultaat van het project Weblogs als reflectie-instrument is een handboek voor de toepassing van weblogs als middel om de reflectie van studenten te ondersteunen. Tot slot het project Uitwisselen van onderwijsmateriaal. Dat mondt uit in de applicatie Kolibri, waarmee docenten en onderwijsontwikkelaars onderwijsmateriaal kunnen uitwisselen.

Bovendien heeft de Open Universiteit een bijdrage geleverd aan één domeinprogramma en twee expertiseprojecten. In het domeinprogramma voor bedrijfskunde en economieopleidingen is gewerkt aan kwaliteitsverbetering van deze opleidingen door effectief gebruik van ict. Het expertiseproject DU-expertisebank realiseert in 2006 een systeem waardoor de deskundigheid die bij instellingen is opgebouwd beter benut kan worden.

Feedback als begeleidingsinstrument in blended learning is eveneens een expertiseproject en levert een model op voor toepassing van feedback in 'blended learning'. Verder heeft de instelling meegewerkt aan twee themasites van de Digitale Universiteit. Toetssteen bundelt en ontsluit kennis over toetsen en assessment, Edurakel doet hetzelfde voor onderwijsconcepten en onderwijsinstrumentatie.

Stichting SURF

De Open Universiteit onderhoudt nauwe banden met de Stichting SURF en is betrokken bij projecten van deze stichting. In het verslagjaar gaan twee onderwijsvernieuwingen van start. Eén daarvan is Efficiënte methodiek voor ervaringsgericht onderwijs. In dit project wordt gewerkt aan een methodiek en bijbehorend instrumentarium voor virtuele practica, waarin studenten complexe vaardigheden kunnen verwerven. Authentieke multimediale casuïstiek wordt gecombineerd met simulatie en gaming. Het tweede onderwijsvernieuwingproject is Peer-allocated instant response. Intentie is een mechanisme ontwerpen waarmee studenten die vastlopen in hun studie onmiddellijk medestudenten te hulp kunnen roepen.

Aan het Nationaal Actieplan e-learning van SURF levert de Open Universiteit in 2006 twee bijdragen. Zij neemt deel aan het project Schakelzone recht, dat bestaande onlinemodules beschikbaar stelt aan hbo-studenten rechten, ter voorbereiding op een wetenschappelijke bacheloropleiding. Daarnaast voert de instelling een onderzoek uit naar 'open source' elektronische leeromgevingen in het hoger onderwijs.

Voor het internationale samenwerkingsverband e-Framework for Education and Research, waarvan SURF deel uitmaakt, levert de instelling de programmamanager.

Europese projecten

De Open Universiteit participeert ook in 2006 in Europese projecten die subsidie ontvangen van de Europese Unie. Er starten drie nieuwe projecten.

Bij het vierjarig project The European Network for lifelong Competence Development (TENCompetence) zijn dertien partners uit negen landen betrokken. De Nederlandse partners zijn, naast de Open Universiteit, LogicaCMG, de Stichting SURF en de Universiteit van Amsterdam. De leiding van dit project is in handen van de Open Universiteit. Er wordt een gestandaardiseerde, vrij beschikbare infrastructuur ontwikkeld voor een levenslang-leren en competentieontwikkeling, die alle diensten levert die opleiders wensen. De technische infrastructuur integreert een groot aantal softwarecomponenten, die de projectpartners al eerder hebben ontwikkeld. Daarnaast worden nieuwe 'tools' en methoden ontworpen. Opleiders en tussenpersonen worden getraind in het werken met de infrastructuur en de modellen. De ambities zijn grootschalig gebruik in Europa stimuleren en een netwerk bouwen van gebruikers en partijen die commerciële diensten aanbieden.

In het project COOPER wordt gewerkt aan ondersteuning op afstand voor internationale en interdisciplinaire studententeams die in een onderwijsomgeving of bedrijfsomgeving werken aan complexe projecten.

Metadata for Architectural Contents in Europe brengt grote hoeveelheden bronnen over architectuur samen in één groot reservoir. Daarnaast wordt een raamwerk gebouwd voor diensten zoals zoeken, verwerven, gebruiken en bespreken van 'e-learning content'.

De instelling is ook in dit verslagjaar partner in het Network of Excellence in Professional Learning, dat een brug slaat tussen fundamenteel onderzoek naar ict en leertechnologieën, en het gebruik daarvan in bedrijfsopleidingen en training.

Zomer 2006 voltooit de Open Universiteit het project Technology Enhanced Learning Conformance - European Requirements and Testing. Het heeft met name testen opgeleverd waarmee te bepalen is, of systemen voor leermanagement voldoen aan internationale standaarden zoals IMS Learning Design.

Bovendien voert de Open Universiteit projecten uit, die gefinancierd worden door het Britse Joint Information Systems Committee, veelal in nauwe samenwerking met The Open University. In het verslagjaar wordt gewerkt aan 'tools' voor integratie van de specificaties IMS Question and Test Interoperability en IMS Learning Design. Verder zorgt de instelling voor een performanceupdate van CopperCore, ter ondersteuning van de IMS Learning Design-pilots van Liverpool Hope University.

Standaardisering

De Open Universiteit participeert in nationale en internationale organisaties voor standaardisering, waaronder de Valkenburg Group, het Nederlands Normalisatie-instituut, IMS Global Learning Consortium, European IMS Network en het Information Society Standardization System van het European Committee for Standardization. In het verslagjaar organiseert de instelling een IMS Quarterly Meeting. De IMS Learning Design Summit is onderdeel van deze bijeenkomst, waar de nieuwste toepassingen van IMS Learning Design gepresenteerd en bediscussieerd zijn.

De meeste activiteiten die de instelling voor standaardisering uitvoert, zijn ondergebracht in het project TEN-Competence.

In nauwe samenwerking met de Stichting SURF en het Joint Information Systems Committee wordt gewerkt aan een leerpadspecificatie, een assessmentspecificatie en een serviceconnectorspecificatie.

Kennis verspreiden en valoriseren

De Open Universiteit besteedt in het verslagjaar veel aandacht aan het verspreiden en valoriseren van kennis. De educatieve omroep Teleac maakt in 2006 in samenwerking met psychologen van de Open Universiteit de zesdelige televisieserie Hoofdstap Weesp. Deze serie gaat over alledaagse psychologische verschijnselen en is in het najaar uitgezonden. Herhaling vindt plaats in 2007. Bij de televisieserie hoort een website, die eveneens het resultaat is van samenwerking met Teleac. Via de website zijn alle afleveringen te bekijken, bezoekers vinden er veel achtergrondinformatie en kunnen er interessante psychologische testen afleggen. Televisieserie en website zijn het resultaat van de strategische alliantie die Teleac/NOT en de Open Universiteit zijn aangegaan, om gezamenlijk bij te dragen aan de kennissamenleving. Door deze coproducties maakt de instelling een deel van haar wetenschappelijke kennis toegankelijk voor een groot publiek. Dat is ook het effect van de gratis compacte cursussen die de instelling op haar website heeft geplaatst, in het kader van het experimentele project Open educational resources.

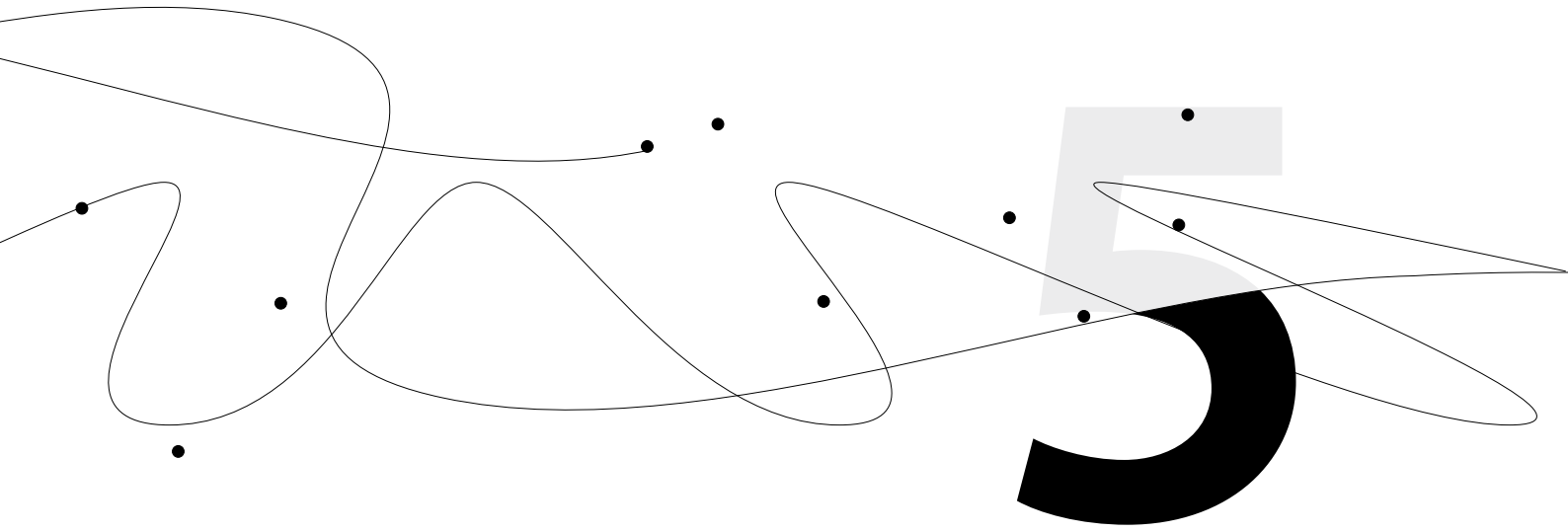
Haar kennis over eerder verworven competenties gebruikt de Open Universiteit ook in het ontwerp van het opleidingstraject voor medewerkers van het ICT-Service Centrum Politie, Justitie en Veiligheid. Voor elke deelnemende medewerker is na een uitgebreide intake een individueel opleidingsplan opgesteld. Later in het verslagjaar participeren zij in de eerste pilot die de instelling uitvoert voor erkenning van verworven competenties.

In samenwerking met Fontys Hogescholen organiseert de instelling de International Conference on Advanced Learning Technologies van het Institute of Electrical and Electronics Engineers. Voor de TENCompetence Conference wordt de International Workshop in Learning Networks for Lifelong Competence Development georganiseerd. Verder levert de instelling een bijdrage aan de organisatie van de First European Conference on Technology Enhanced Learning, de Prolearn Summer School 2006 en de TENCompetence Winter School 2007. Vanzelfsprekend neemt de instelling deel aan genoemde en vele andere wetenschappelijke bijeenkomsten, en levert zij daar bijdragen aan. Daarnaast wordt er gepubliceerd in wetenschappelijke tijdschriften en boeken, ronden medewerkers open specificaties af, en leveren open-sourcesoftware op.

Ook in 2006 brengt de Open Universiteit elk kwartaal het tijdschrift 'OnderwijsInnovatie' uit. Dit periodiek informeert lezers over innovaties in het Nederlandse en Vlaamse hoger onderwijs. Het bevat onder meer nieuws, interviews en achtergrondreportages.

Naast alle genoemde bijdragen aan vernieuwing van het onderwijs adviseert de Open Universiteit op commerciële basis instellingen over onderwijsinnovatie, en verzorgt zij workshops en presentaties. In 2006 gaat het onder meer om de Hogeschool Zuyd, de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Fontys Hogescholen, de Hogeschool IPABO, het ROC A12, de Politieacademie, SURFnet en de Stichting Expertisecentrum ETV.nl. Voor deze stichting wordt een onderzoek uitgevoerd naar de effecten van gecombineerde educatieve televisie- en webdiensten en er zijn voor docententainers workshops verzorgd over educatieve multimedia.

Bestrijding lerarentekort

De derde wettelijke taak van de Open Universiteit Nederland is bijdragen aan de bestrijding van het lerarentekort. De taak omvat drie elementen. Ten eerste gaat het bij deze taak om ontwikkeling van afstandsonderwijs, vooral voor zij-instromers in het beroep van leraar. Het tweede element is bijdragen aan de bijscholing in didactische bekwaamheden van zittende leraren. Het derde aspect van de opdracht is dat de Open Universiteit zich voor lerarenopleidingen ontwikkelt tot partner in onderwijsvernieuwing.

Ruud de Moor Centrum

De uitvoering van haar derde wettelijke taak heeft de Open Universiteit ondergebracht bij het Ruud de Moor Centrum voor professionalisering van onderwijsgeevenden. Dit expertisecentrum ontwikkelt producten en diensten voor flexibilisering van opleiding en nascholing, competentiegericht onderwijs en leren op de werkplek. Daarbij sluit het centrum aan bij bestaande initiatieven. De meeste producten en diensten worden uitgeleverd met behulp van ict, zodat zij onafhankelijk van tijd en plaats te gebruiken zijn. Het centrum verricht eveneens praktijkgericht onderzoek, en evalueert de professionalisering van onderwijsgeevenden. Overigens zijn in veel projecten medewerkers werkzaam van andere organisatieonderdelen van de Open Universiteit.

Primair werkt het Ruud de Moor Centrum voor degenen die zich voorbereiden op het beroep van leraar en voor zittende leraren die hun bekwaamheid verder willen ontwikkelen. Niettemin zijn de producten en diensten ook bruikbaar voor opleiders van lerarenopleidingen, coaches, begeleiders in scholen en schoolleiders.

De resultaten van de review die in 2005 is uitgevoerd door Twynstra Guddé, zijn begin 2006 beschikbaar. Dit organisatieadviesbureau concludeert dat het Ruud de Moor Centrum zijn taken effectief en efficiënt vervult. Een belangrijk advies van Twynstra Guddé is meer flexibiliteit in de planning van activiteiten, zodat deze tussentijds bijgesteld kunnen worden op grond van de actualiteit en de behoeften van het onderwijsveld. Het centrum neemt dit advies ter harte, onder andere door nog meer aandacht te besteden aan de actieve inbreng en betrokkenheid van docenten, scholen en lerarenopleidingen. Mede op grond van de uitkomsten van de review besluit het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor een tweede periode van vier jaar, van 2007-2010, financieel bij te dragen aan het Ruud de Moor Centrum.

Samenwerken en kennis valoriseren

Het Ruud de Moor Centrum ontwikkelt en implementeert zijn producten en diensten in nauwe samenwerking met docenten, scholen, lerarenopleidingen en andere professionals en instellingen die bij het onderwijs betrokken zijn. Bij hen staat het centrum inmiddels bekend als betrouwbare partner en als expertisecentrum voor professionalisering van leraren. In het verslagjaar zijn de samenwerkingspartners geconsulteerd tijdens bijeenkomsten en expertmeetings. Op grond van de resultaten is de notitie *Uitgangspunten voor het programma 2007-2011* opgesteld.

Vanzelfsprekend is er nadrukkelijk aandacht besteedt aan de verspreiding van praktische onderzoeksresultaten onder practici en experts. Om de samenwerking en het valoriseren van kennis nog meer te stimuleren, start het Ruud de Moor Centrum met de inrichting van virtuele 'communities'.

Projecten

De meeste projecten van het Ruud de Moor Centrum leveren in 2006 bruikbare diensten en producten op. Desondanks krijgt een aantal projecten in 2007 een vervolg, omdat verdere ontwikkeling en beheer van producten en diensten nodig is.

Het centrum heeft zijn projecten ondergebracht in vier programma's, namelijk Virtuele werk- en leeromgeving en e-didactiek, Kennisbanken, Assessment en Begeleiden op afstand. Projecten in het programma Virtuele werk-

en leeromgeving en e-didactiek zijn gericht op het ontwerpen van een ict-infrastructuur voor ontwikkeling en uitlevering van producten. Enerzijds fungeert deze infrastructuur voor het centrum als ontwikkelomgeving en testomgeving, anderzijds geeft zij gebruikers toegang tot de virtuele producten en diensten. Het programma Kennisbanken omvat projecten die kennisbanken en casusbanken inrichten. Deze dragen bij aan professionele vorming en disciplinaire kennisverwerving, en bevatten materiaal dat direct toepasbaar is in de praktijk. In het programma Assessment zijn digitale, formatieve assessments ontwikkeld. Begeleiden op afstand is een programma waaronder projecten vallen die producten opleveren voor digitale begeleiding.

Programma Virtuele werk- en leeromgeving en e-didactiek

Projecten*	Producten*
Didactiek van e-learning	<p>Toolkit e-didactiek voor ict-gebruik in de klas</p> <p>Firssova, O., Jeninga, J., Lockhorst, D. & Stalmeier, M. (2006). <i>Begeleiden van zij-instromers met een digitaal portfolio. Verslag van een pilot</i>. Heerlen: Open Universiteit Nederland/Ruud de Moor Centrum voor professionalisering van onderwijsgevenden.</p>
Virtuele werk- en leeromgeving	<p>Portaal Ruud de Moor Centrum</p> <p>'Community of practice' voor ondersteuning van gebruik content-e</p> <p>Schoolscan</p> <p>Dieleman, A. (2006). <i>Casus Gijs</i>. Heerlen: Open Universiteit Nederland/Ruud de Moor Centrum voor professionalisering van onderwijsgevenden.</p>
De zorgroute	De zorgroute, webgebaseerd stappenplan voor leraren
Onderkennen en diagnosticeren van leermoeilijkheden	Leerdiagnostiek, interactief multimedialprogramma voor praktische diagnostiek van leerproblemen

Programma Kennisbanken

Projecten*	Producten*
Biologie, natuurkunde en scheikunde	Kennisbank biologie, natuurkunde, scheikunde
Casusbank Didiclass	Casusbank Didiclass Casusbank videocasuïstiek
Wiskunde en rekendidactiek	Kennisbank wiskunde en rekendidactiek Staal, H. (2006). <i>De Kennisbank Wiskunde en competentie gericht opleiden van wiskundeleraren. Verslag van een samenwerking tussen de Educatieve Hogeschool en het Ruud de Moor Centrum</i> . Heerlen: Open Universiteit Nederland/Ruud de Moor Centrum voor professionalisering van onderwijsgeevenden. Centrum voor professionalisering van onderwijsgeevenden.
Economie	Kennisbank economie Van Haperen, T. (2006). <i>25 Casussen, van economische informatie naar economische kennis</i> . Heerlen: Open Universiteit Nederland/Ruud de Moor Centrum voor professionalisering van onderwijsgeevenden.
Informatievaardigheden voor docenten	Van Veen, M.J.P. (Red.) (2006, 2e druk). <i>Door de bomen het bos. Informatievaardigheden in het onderwijs</i> . Heerlen: Open Universiteit Nederland/Ruud de Moor Centrum voor professionalisering van onderwijsgeevenden.
Palet multicultureel	Palet multicultureel, digitale verzameling praktijk- en theoriekennis van ervaren leraren; videovoorbeelden en 'interesting practices'
Palet primair onderwijs	Palet primair onderwijs, digitale verzameling videovoorbeelden en 'interesting practices'
Palet vmbo	Palet vmbo, digitale verzameling videovoorbeelden en 'interesting practices'
Palet voortgezet onderwijs	Palet voortgezet onderwijs, digitale verzameling videovoorbeelden en 'interesting practices'

Programma Assessment

Projecten*	Producten*
Formatieve assessments	Digitaal assessment Competentiematrix: meester zijn in de situatie! Digitaal assessment De leraar als persoon: ontdek de leraar in uzelf. Digitaal assessmentprogramma Proformas: professionalisering in het onderwijs door formatieve assessments
Erkenning eerder verworven competenties voor velen	Van der Klink, M. & Schlusmans, K. (Red.) (2006). <i>EVC voor Velen</i> . Heerlen: Open Universiteit Nederland/Ruud de Moor Centrum voor professionalisering van onderwijsgeevenden.

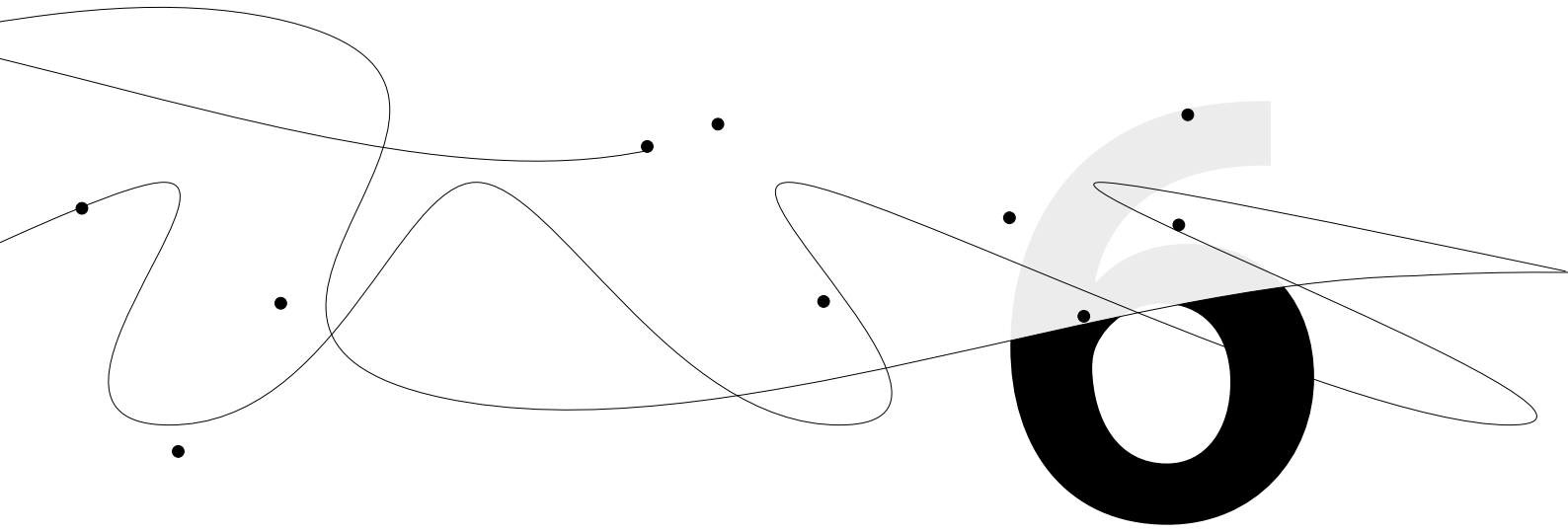
Programma Begeleiden op afstand

Projecten*	Producten*
Analysemodel voor de school als leer- en opleidingsplaats	Quick scan
Community of practice	<p>Portaal 'communities of practice' voor primair onderwijs, voortgezet onderwijs en vmbo</p> <p>'Community of practice' voor leraren primair onderwijs</p> <p>'Communities' voor voortgezet onderwijs, vmbo en lerarenopleidingen</p> <p>Workshop voor moderatoren van 'communities of practice'</p> <p>Advies aan scholen over gebruik van een 'community of practice' voor professionalisering</p> <p>Hanraets, I, Potters, H. & Jansen, D. (2006). <i>Communities in het Onderwijs. Adviezen en tips, een handreiking voor moderatoren</i>. Heerlen: Open Universiteit Nederland/Ruud de Moor Centrum voor professionalisering van onderwijsgeevenden.</p> <p>Kolos-Mazuryk, L. (2006). <i>META: Enhancing Presence by means of the social affordances</i>. Heerlen: Open Universiteit Nederland/Ruud de Moor Centrum voor professionalisering van onderwijsgeevenden.</p> <p>Xu, W. (2006). <i>Preliminary requirements of social navigation in a virtual community of practice</i>. Heerlen: Open Universiteit Nederland/Ruud de Moor Centrum voor professionalisering van onderwijsgeevenden.</p>
Digitale cursus voor schoolinterne begeleiders	Digitale cursus Begeleiders op school
Peercoaching	<p>Peer coaching volgens het Video Intervisie Peercoaching-model</p> <p>Digitale omgeving voor peercoaching</p>
Samen opleiden	<p>Advisering project Ict-deskundigheidsbevordering voor leraren in opleiding</p> <p>Evaluatie duaal opleidingstraject in de school</p> <p>Workshop Proeftuin ict-omgeving bij werkend leren</p> <p>Sleeboom, P. (2006). <i>Samen opleiden</i> (Dvd). Heerlen: Open Universiteit Nederland/Ruud de Moor Centrum voor professionalisering van onderwijsgeevenden.</p> <p>Van der Meulen, M. & Wouters, I. (2006). <i>Gesprekswijzer Samen Opleiden</i>. Heerlen: Open Universiteit Nederland/Ruud de Moor Centrum voor professionalisering van onderwijsgeevenden.</p>

* Op www.ou.nl/rdmc staat een beschrijving van de projecten en een overzicht van alle publicaties. Een groot deel van de producten is toegankelijk op <http://portal.rdmc.ou.nl>.

Internationalisering

Internationaal concentreert de Open Universiteit Nederland zich in 2006 op Europese samenwerking. Daarmee volgt zij de koers van voorafgaande jaren. De instelling heeft een actieve rol in het bestuur, projecten en taskforces van de European Association of Distance Teaching Universities, onder meer het project Self-Learning through Open Resources. Daaraan nemen alle open universiteiten in Europa deel. Dit project, dat onder leiding staat van de Open Universiteit, gaat 'open educational resources' introduceren op de Europese markt. Bovendien is aandacht besteed aan versterking van de banden met de Europese Commissie. Die heeft steeds meer invloed op het Nederlandse onderwijsbeleid, en daarom is het voor de Open Universiteit van belang zich in de Europese Unie nog sterker te positioneren.

Steeds duidelijker treedt de Open Universiteit in Europa dus naar voren op het gebied van virtueel leven-langleren en leergemeenschappen. Daarom wordt haar expertise ook buiten de Europese grenzen gevraagd. Zo komt de instelling in 2006 met de International Council for Open and Distance Education (ICDE) overeen, dat zij gastvrouw zal zijn voor de Standing Conference of Presidents 2007 en de World Conference in 2009. Voor beide congressen verwerft de instelling steun van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Bovendien wordt de rector van de Open Universiteit in het verslagjaar voorzitter van de ICDE-taskforce Open Educational Resources. Deze taskforce werkt nauw samen met UNESCO.

Euregio

In de Euregio Maas-Rijn is de Open Universiteit actief door haar initiërende rol in het Regional Centre of Expertise Rhine-Meuse. Als netwerkorganisatie die zich bezighoudt met leren voor duurzame ontwikkeling, is dat centrum de verbinding met een wereldwijd netwerk van regionale expertisecentra. Daardoor ontplooit de Open Universiteit ten volle haar ambities op het gebied van duurzame ontwikkeling.

In 2006, het eerste jaar van zijn bestaan, werkt dit expertisecentrum vooral aan het verstevigen van banden met instellingen die tot het Euregionaal netwerk behoren. In dat verband wordt in het verslagjaar een conferentie georganiseerd. Verder organiseert het Regional Centre of Expertise Rhine-Meuse in het verslagjaar een conferentie voor bestuurders uit de Euregio.

Over de oprichting van regionale expertisecentra in Europa en Afrika is advies uitgebracht. Mede hierdoor zijn in 2006 vijf nieuwe Europese centra erkend en drie Afrikaanse.

De United Nations University, coördinator van de regionale expertisecentra, erkent in 2006 de actieve bijdrage van de faculteit Natuurwetenschappen aan het centrum, door prof. dr. Rietje van Dam-Mieras, hoogleraar bij deze faculteit, een leerstoel te verlenen.

Vlaanderen

Om Vlaamse studenten de gelegenheid te geven een studie op afstand te volgen, werkt de instelling ook in 2006 weer samen met de Vlaamse overheid. Vlaanderen kent immers geen hoger afstandsonderwijs dat vergelijkbaar is met het onderwijs van de Open Universiteit. De verantwoordelijkheid voor de exploitatie van het onderwijs ligt bij de Vlaamse universiteiten. Het gehele onderwijsaanbod van de Open Universiteit is beschikbaar voor Vlaamse studenten. De uitgereikte certificaten en diploma's worden erkend.

De hechte samenwerking wordt in het verslagjaar onderstreept door de opening van het academisch jaar te laten plaatsvinden in Brussel. Zowel de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming, Frank Vandenbroucke, als de Nederlandse minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Maria van der Hoeven, benadrukken in hun toespraak de waarde van de Open Universiteit voor het Vlaamse hoger onderwijs, en het belang van samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen op het gebied van onderwijs.

Europa

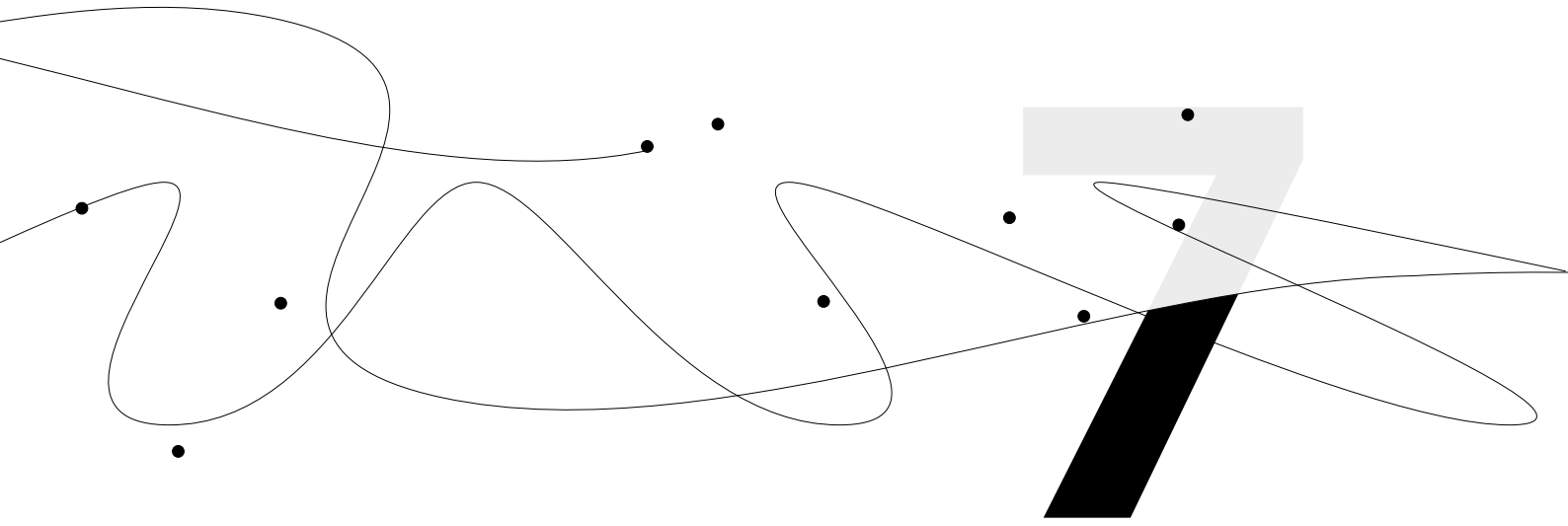
Ook in 2006 speelt de instelling een actieve rol in de European Association of Distance Teaching Universities (EADTU). Participatie in het dagelijks bestuur van deze associatie is erop gericht, dat de instellingen voor afstandsonderwijs in Europa een sterkere positie verwerven. Het EADTU-project E-xcellence, waaraan de Open Universiteit en zes andere afstandsuniversiteiten deelnemen, wordt in 2006 afgerond. In dit project is gewerkt aan een webgebaseerd instrument waarmee instellingen de kwaliteit van hun digitaal afstandsonderwijs kunnen beoordelen. Verder participeert de instelling in 2006 in twee projecten van deze Europese associatie die zich concentreren op de virtuele mobiliteit van studenten. Ten eerste Stimulating European Employability through Cross Sector Virtual Mobility. Intentie is, dat studenten in of buiten hun vakgebied elders in de wereld virtueel stage lopen bij een bedrijf, instituut of universiteit. De Open Universiteit definieert en evalueert voor dit project didactische modellen voor virtuele stages. Het tweede project is E-Move. Daarin wordt gewerkt aan modellen en scenario's voor de organisatie van virtuele mobiliteit.

De initiatieven die de instelling in 2005 neemt om 'open educational resources' te bevorderen, krijgen in 2006 ook op Europees niveau gestalte: de EADTU start het project Multilingual Open Resources for Independent Learning. De Open Universiteit neemt deel aan het consortium van dit project. De voorstellen van de Open Universiteit voor oprichting van een Task Force Lifelong Learning Research en een Task Force on Sustainable Development neemt de EADTU over.

Zuid-Afrika

De relatie met instellingen in Zuid-Afrika krijgt in het verslagjaar een nieuwe wending door de start van een onderzoek naar mogelijke activiteiten van de Open Universiteit op de Zuid-Afrikaanse markt voor hoger onderwijs. Daarom is de samenwerking met de Impak-Onderwysdiens geïntensiveerd.

Personeel

Leven-lang-leren en personeel

Ook als het om haar medewerkers gaat, heeft de Open Universiteit Nederland leven-lang-leren hoog in het vaandel staan. Daarom start in 2005 het project Lang leve leren bij de Open Universiteit Nederland (2005-2007). Doel is het kwalificatieniveau van het personeel verhogen of verbreden. In de jaren 2006-2008 volgen nagenoeg alle medewerkers minstens één opleiding. Dit resulteert in ruim 2.000 cursisten die ongeveer 120 verschillende opleidingen en trainingen volgen. Het betreft beroepsgerichte en functiegerichte vakopleidingen, ict-opleidingen, en trainingen die leiden tot persoonlijke ontwikkeling. Een deel ervan verzorgt de Open Universiteit zelf. Bovendien ontwerpt de instelling in het verslagjaar een procedure voor erkenning van eerder verworven competenties. Dertig medewerkers met een secretariële, administratieve of logistieke functie krijgen de gelegenheid de competenties die zij in hun werk of privé-leven hebben opgebouwd, om te zetten in erkende certificaten.

Voor deze activiteiten ontvangt de instelling in 2006 subsidie uit het Europees Sociaal Fonds in het kader van de maatregel Scholing van werkkenden.

Organisatie

In het verslagjaar vinden geen omvangrijke reorganisaties plaats.

De reorganisatie van het Bureau van de universiteit is in 2006 geëvalueerd. De resultaten van die evaluatie leiden tot kleine wijzigingen in de organisatie van dit bureau.

Vanaf 1 januari 2006 is het ICT Servicecentrum verzelfstandigd. Voor de dienstverlening van dit centrum aan de Open Universiteit zijn 'service level agreements' opgesteld.

De verzelfstandiging van het Facilitair bedrijf is opgeschort naar 2007, omdat in het verslagjaar nog niet voldaan is aan alle noodzakelijke voorwaarden.

Doelgroepenbeleid

Omdat ruim een derde van de medewerkers vijftig jaar of ouder is, voert de instelling leeftijdsbewust personeelsbeleid. De intentie daarvan is, dat medewerkers, ook als ze wat ouder zijn, voortdurend blijven werken aan hun inzetbaarheid. In dit verband is in het verslagjaar onder medewerkers onderzoek verricht naar hun loopbaan en hun loopbaanpotentieel, en zijn instrumenten ontwikkeld voor leeftijdsbewust personeelsbeleid. Beide activiteiten kan de Open Universiteit mede uitvoeren dankzij subsidie van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en een financiële bijdrage van het Lokaal overleg. In 2007 treft de instelling daadwerkelijk maatregelen die noodzakelijk zijn voor leeftijdsbewust personeelsbeleid.

In het najaar beginnen 21 medewerkers bij het Arcus College met de samenstelling van een portfolio waarin zij alle competenties opnemen die tijdens de loopbaan of in het privé-leven verworven zijn. Het betreft medewerkers met een secretariële, administratieve of logistieke functie, die geen of een verouderd diploma hebben. Het Arcus College koppelt de portfolio's aan de eindtermen van de betreffende middelbare beroepsopleidingen. Daarna krijgen medewerkers advies van het Arcus College over een opleiding die leidt tot een mbo-diploma op niveau 3 of 4. Deze erkenning van eerder verworven competenties duurt tot het voorjaar van 2007.

Het introductieprogramma voor nieuwe medewerkers is in 2006 uitgebreid. Dit programma bestaat nu uit een arbeidsvoorwaardengesprek met de personeelsadviseur, een bijeenkomst waar de organisatie voorgesteld wordt, een speciale website en een inwerkperiode. Drie maanden na indiensttreding ontvangen medewerkers een vragenlijst over deze introductie. Op grond van de uitkomsten verbetert de instelling het programma.

Ter gelegenheid van Internationale Vrouwendag op 8 maart organiseert de werkgroep Positie vrouwen Open Universiteit Nederland in Heerlen het symposium Vrouwen en gezondheid, in samenwerking met de Hogeschool Zuyd en de Universiteit Maastricht. Het thema van dit symposium is de verhouding tussen werk, carrière maken en gezondheid.

Arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden

Voorjaar 2006 start de Open Universiteit met Europese aanbesteding van de arbozorg, hetgeen later in het verslagjaar leidt tot een contract met ArboNed.

Vanwege de invoering van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen zijn in 2006 onder meer de richtlijnen voor ziekteverzuimbegeleiding herzien. Het verzuimpercentage voor de totale instelling is in 2006 3,97 procent. Dit is lager dan het gemiddelde verzuimpercentage van alle bedrijven die bij ArboNed zijn aangesloten. Per organisatieonderdeel zijn er verschillen. Aandachtspunt voor de komende jaren is het frequent voorkomende kortdurend ziekteverzuim.

In het kader van het nieuwe ziektekostenstelsel sluit de Open Universiteit een collectief contract met zorgverzekeraar VGZ. Het percentage werknemers en hun gezinsleden dat gebruikmaakt van deze faciliteit stijgt in de loop van het verslagjaar met dertig procent.

Conform de bepalingen in de CAO Nederlandse Universiteiten, die op 1 januari 2006 in werking treedt, heeft de Open Universiteit in het verslagjaar in overleg met het Lokaal overleg de Levensloopregeling Open Universiteit Nederland vastgesteld. In het verslagjaar maken zeventien medewerkers gebruik van deze voorziening.

Sinds december 2006 is roken verboden in de gebouwen en bij de ingang van de gebouwen op de campus in Heerlen. De rookkamers in de gebouwen zijn gesloten. Roken is nu alleen nog toegestaan in de buitenlucht en in een speciaal daarvoor geplaatsteabri.

Binnen de instelling zijn in 2006 in totaal 58 bedrijfshulpverleners actief: 24 centraal in de hoofdvestiging in Heerlen en 34 decentraal in de studiecentra en provinciale steunpunten. Zowel centraal als decentraal vinden regelmatig oefeningen plaats. In het verslagjaar verlenen deze hulpverleners bij enkele ongelukjes, pleisterwerk en flauwte, hun diensten.

De herhuisvestingsoperatie in Heerlen betekent in 2006 voor de bedrijfshulpverlening extra alertheid tijdens de verbouwingen en verhuizingen, en aanpassing van het calamiteitenplan. In 2006 is een Zakboek calamiteiten opgesteld en verspreid. Dit is een klein en handzaam boekje voor alle medewerkers in Heerlen over wat zij moeten doen in geval van een calamiteit.

Personeel ingeschreven als student

Medewerkers die op eigen initiatief cursussen van de Open Universiteit volgen en deze succesvol afronden, krijgen de kosten hiervan vergoed.

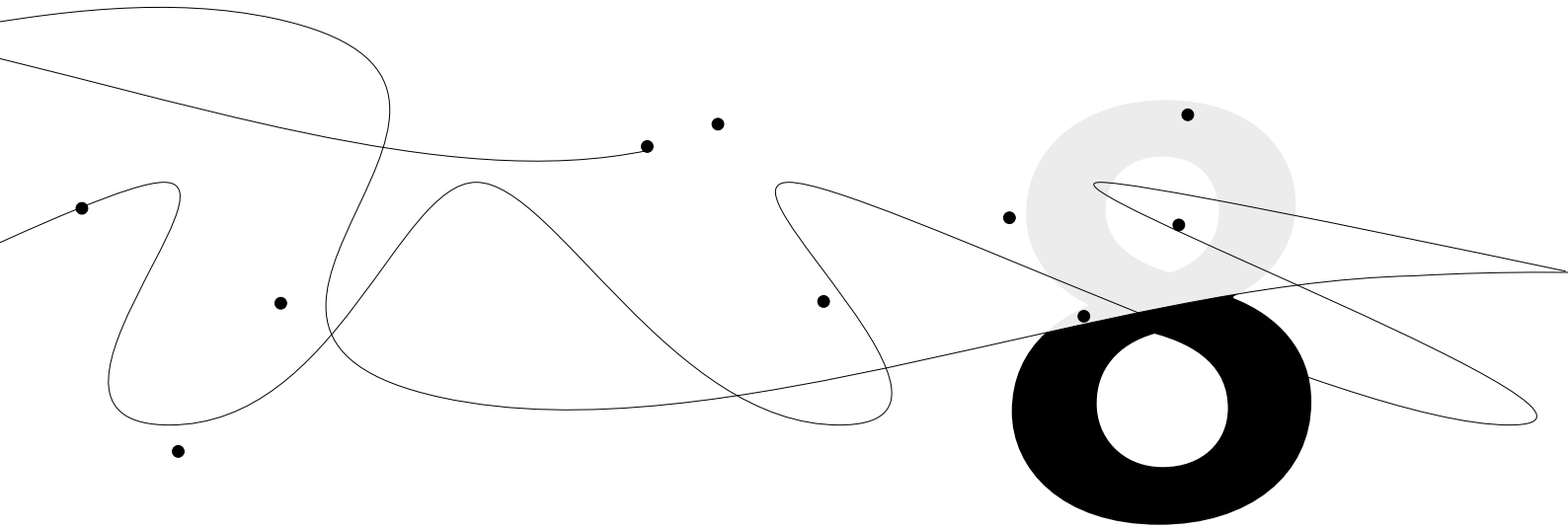
Medezeggenschap

De Open Universiteit kent een Ondernemingsraad, bestaande uit twaalf leden. Deze raad heeft bevoegdheden zoals vastgelegd in de Wet op de ondernemingsraden, en wordt door de Open Universiteit ambtelijk en secretariael ondersteund.

Op 1 maart 2006 treedt een nieuwe Ondernemingsraad aan. Verkiezingen zijn niet gehouden, aangezien de hoeveelheid kandidaten exact gelijk is aan het aantal benodigde leden.

Materiële voorzieningen

Huisvesting

Het verslagjaar staat grotendeels in het teken van herhuisvesting van nagenoeg alle medewerkers in Heerlen en de daarvoor noodzakelijke verbouwingen. Begin december is deze herhuisvesting afgerond. Eén van de gebouwen op de campus in Heerlen is daardoor vrijgekomen, en wordt begin 2007 gesloopt. Een ander gebouw is door de herhuisvesting deels beschikbaar voor tijdelijke huisvesting van medewerkers en deels voor verhuur aan derden.

De upgradering en herhuisvesting van studiecetra en provinciale steunpunten, waarmee in 2004 gestart is, wordt in 2006 nagenoeg voltooid. Zo wordt studiecetrum Den Haag weer volledig in gebruik genomen, nadat het in 2005 intensief gerenoveerd is in samenwerking met de Rijksgebouwendienst van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Provinciaal steunpunt Friesland verhuist tijdelijk naar een gebouw van de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden. Eind 2006 starten de werkzaamheden voor de verhuizing van studiecetrum Nijmegen naar een ander complex van de Radboud Universiteit Nijmegen.

Informatie- en communicatietechnologie

De Open Universiteit Nederland heeft de aanschaf van nieuwe pc's samen met het Academisch Ziekenhuis Maastricht en het Atrium Medisch Centrum Europees aanbesteed. Najaar 2006 kiezen zij leverancier en merk. Tegelijkertijd experimenteert de Open Universiteit met een nieuwe en flexibele werkplek, die ervoor zorgt dat medewerkers zelf kunnen kiezen welke applicaties zij installeren op hun pc. Begin 2007 begint het ICT Servicecentrum met uitlevering van deze nieuwe werkplekken. Daarbij krijgt dit centrum ondersteuning van deelnemers aan het Leerwerkbedrijf ICT van het Arcus College. In dat Leerwerkbedrijf doen hoogopgeleide allochtonen kennis en ervaring op. Ter voorbereiding krijgen zij eind 2006 een opleiding van het ICT Servicecentrum.

In 2006 zijn de bedrijfsprocessen en het informatiesysteem SPIL aangepast, ter verhoging van de efficiency en vanwege de nieuwe inschrijfgeregeling. Het studieresultatenregistratiesysteem is verbeterd. Om vrijstellingsbeschikkingen en toelatingsbeschikkingen eenvoudiger te kunnen afhandelen, wordt gestart met aanpassing van de betreffende systemen. Dit zorgt voor een nog betere dienstverlening aan studenten.

In 2006 begint de Open Universiteit met vervanging van de verouderde RS/6000-systemen door Linux-systemen. Daarmee wordt ook een aanzienlijke kostenbesparing gerealiseerd.

Parallel aan deze vervanging is een nieuwe, webgebaseerde applicatiearchitectuur ingevoerd die continuïteit biedt voor de belangrijkste informatiesystemen. Verder is een applicatie ontwikkeld waarmee studenten en belangstellenden zich via internet kunnen abonneren op het tijdschrift 'OnderwijsInnovatie'.

De informatiebeveiliging is in het verslagjaar verder verbeterd. De netwerkapparatuur, inclusief de firewall, wordt vervangen. Dat leidt tot betere bescherming tegen aanvallen van buitenaf. Dit effect treedt ook op doordat SURFnet in 2006 het volledig nieuwe netwerk SURFnet6 invoert. Daardoor loopt al het verkeer van en naar internet via de hoofdvesting in Heerlen en de verbindingen met studiecetra en provinciale steunpunten worden gelegd via gescheiden lichtpaden.

Ook in 2006 zijn er op het gebied van ict contacten met andere instellingen. Met de Hogeschool Zuyd en de Universiteit Maastricht is de instelling in gesprek over het uitwisselen van kennis. Verder hebben de Onderwijsstichting Sint-Bernardinus en de Mondriaan Zorggroep de Open Universiteit benaderd voor ondersteuning.

Ten slotte heeft de instelling in 2006 wederom bijgedragen aan de technische realisatie van de live-uitzending van het landelijk bekende popfestival Pinkpop op internet.

Reprografie en post

Na Europese aanbesteding wordt in het najaar van 2006 de reprografie uitbesteed aan Océ-Nederland. Daarmee bespaart de Open Universiteit aanzienlijk op de kosten van reprografie. Dat is ook het resultaat van de participatie in een gezamenlijke aanbestedingsprocedure van ministeries, universiteiten en de Belastingdienst voor de verzending van post.

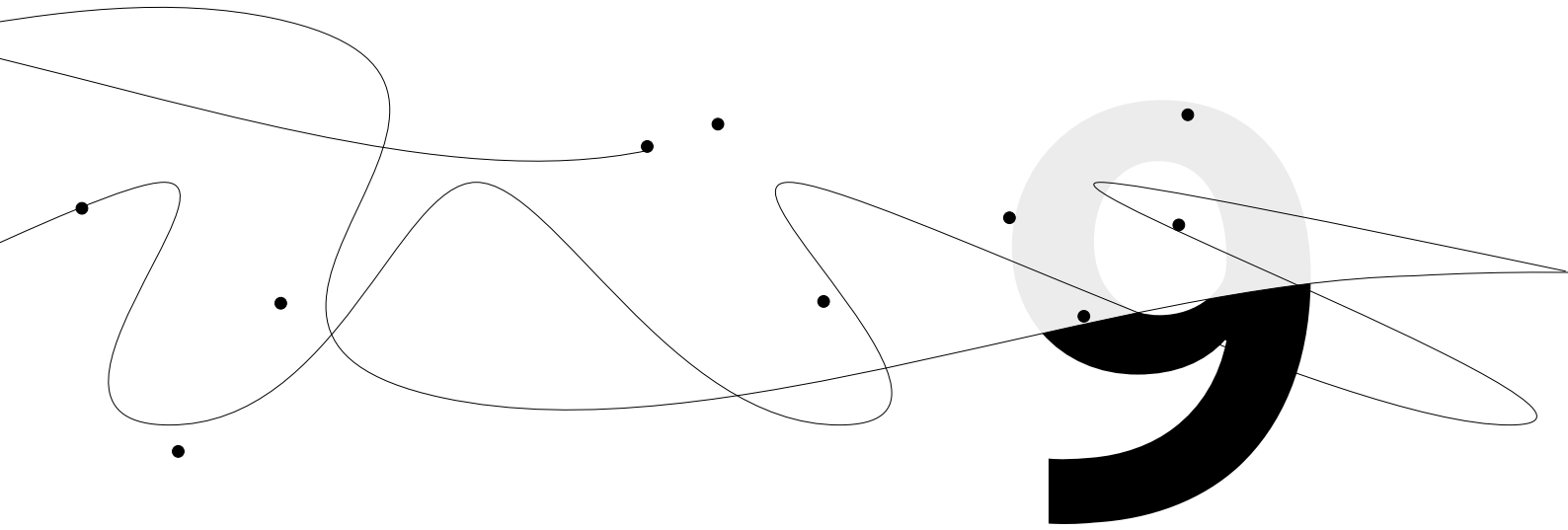
Bibliotheek

Het College van bestuur laat in het verslagjaar onderzoeken of samenwerking met de Universiteitsbibliotheek van de Universiteit Maastricht mogelijk is, zodat medewerkers en studenten toegang krijgen tot een online-database.

Mijnwater

De Open Universiteit laat in 2006 onderzoeken of het technisch en economisch haalbaar is mijnwater te gebruiken voor het verwarmen en/of koelen van de gebouwen op de campus in Heerlen. Die ligt namelijk in de nabijheid van de voormalige Oranje Nassau Mijn I. Uitbreiding naar de Hogeschool Zuyd, het Sintermeertencollege en het Arcus College wordt ook in dit haalbaarheidsonderzoek betrokken. Voor deze studie ontvangt de Open Universiteit subsidie van SenterNovem, een agentschap van het Ministerie van Economische Zaken. De resultaten zijn in 2007 bekend.

Financiële situatie

Exploitatie (alle bedragen x 1 miljoen euro)

	2006	2005	2004	2003
baten				
rijksbijdrage	39,6	39,6	37,9	34,3
bijdrage inzake MSM	2,3	2,3	2,3	2,3
cursusgeldens reguliere studenten	11,3	12,6	11,4	11,3
cursusgeldens collectief onderwijs	3,3	2,5	4,9	5,0
overige opbrengsten	5,0	4,1	5,9	5,0
totaal baten	61,5	61,1	62,4	57,9
lasten				
personele lasten	35,9	34,9	35,9	39,6
inkomensoverdracht (MSM)	2,3	2,3	2,3	2,3
afschrijvingen	1,7	1,4	1,3	1,5
bijzondere waardeverminderingen	0,0	0,0	0,7	-
overige instellingslasten	18,6	19,4	23,1	20,3
totaal lasten	58,5	58,0	63,4	63,7
saldo baten en lasten	3,0	3,1	(1,0)	(5,8)
saldo financiële baten en lasten	(0,2)	(0,1)	(0,1)	0,3
resultaat gewone bedrijfsvoering	2,8	3,0	(1,1)	(5,5)
buitengewone bedrijfsvoering				
buitengewone baten	-	-	-	0,3
buitengewone lasten	-	-	-	0,5
buitengewone lasten 2003*	-	-	-	12,3
resultaat buitengewone bedrijfsvoering	-	-	-	(12,5)
aandeel derden	-	-	0,2	0,1
resultaat	2,8	3,0	(0,9)	(17,9)

* Betreft registratiekosten Expeditie 21.

Balans (alle bedragen x 1 miljoen euro)

	2006	2005	2004	2003
activa				
1) liquide middelen	3,8	4,7	5,8	0,7
2) vorderingen	5,9	5,8	6,8	7,3
3) voorraden	1,1	1,5	2,1	2,2
4) financiële vaste activa	0,8	0,9	1,1	5,8
5) materiële vaste activa	18,2	19,2	19,9	20,9
6) immateriële activa	-	-	-	0,8
passiva				
7) eigen vermogen	7,2	4,5	1,4	2,4
8) belang derden	-	-	(0,0)	(0,2)
9) equalisatiereserve investeringssubsidie	0,1	0,2	0,2	0,3
10) voorzieningen	2,8	4,1	7,1	13,0
11) vreemd vermogen lang	-	-	-	0,2
12) vreemd vermogen korte termijn	19,7	23,3	27,0	22,0
netto werkkapitaal ¹	(8,9)	(11,3)	(12,3)	(11,8)
current ratio ²	0,55	0,52	0,54	0,46
solvabiliteit ³	24,16	14,02	3,92	6,37

¹ Netto werkkapitaal is het totaal van de posten 1 tot en met 3 verminderd met post 12.

² Current ratio is het totaal van de posten 1 tot en met 3, gedeeld door post 12.

³ Solvabiliteit is post 7 gedeeld door het totaal van de posten 7 tot en met 12.

Toelichting

Voor het tweede achtereenvolgende jaar sluit de jaarrekening van de Open Universiteit Nederland af met een positief saldo. Na een aantal jaren met tekorten is dat een vertrouwenwekkend gegeven. De instelling beziet het resultaat met tevredenheid, maar er zijn ook een aantal kritische beschouwingen.

In de eerste plaats is de afwijking van het resultaat ten opzichte van de begroting, weliswaar in positieve zin, redelijk fors te noemen. Dit verschil is voor een groot deel het gevolg van incidentele meevallers in baten – Ruud de Moor Centrum – maar ook in kosten – contributie Stichting Digitale Universiteit. Ook is de onderuitputting van diverse lastencategorieën meer dan in voorgaande jaren, onder meer doordat een aantal grote uitgaven, groot onderhoud en vervanging werkplekken opnieuw is uitgesteld. Ook het onvoldoende aanspreken van de gereserveerde stimuleringsfondsen, Strategisch Fonds, en de vertragende werking van de toepassing van het lasten-batenstelsel op de fors teruglopende cursusopbrengst hebben tot een fors overschot geleid. Ten slotte hebben ook de goede begrotingsdiscipline en een steeds betere rapportagesystematiek aan het begrotingsoverschot bijgedragen.

Toekomstige situatie

De Open Universiteit heeft voor het begrotingsjaar 2006 al rekening gehouden met een uitgavenimpuls op de terreinen onderwijs, marketing en onderzoek. Het heeft de organisatie meer tijd gekost om deze impuls in te vullen met voorstellen. Prioriteit is gegeven aan het breed bediscussiëren van het instellingsplan. De instelling verwacht dan ook dat de bedoelde impuls in 2007 wél zijn beslag zal krijgen, waardoor het resultaat in financiële zin een stuk lager zal zijn dan in 2006. Hiertoe zal zij twee miljoen euro van het behaalde resultaat over

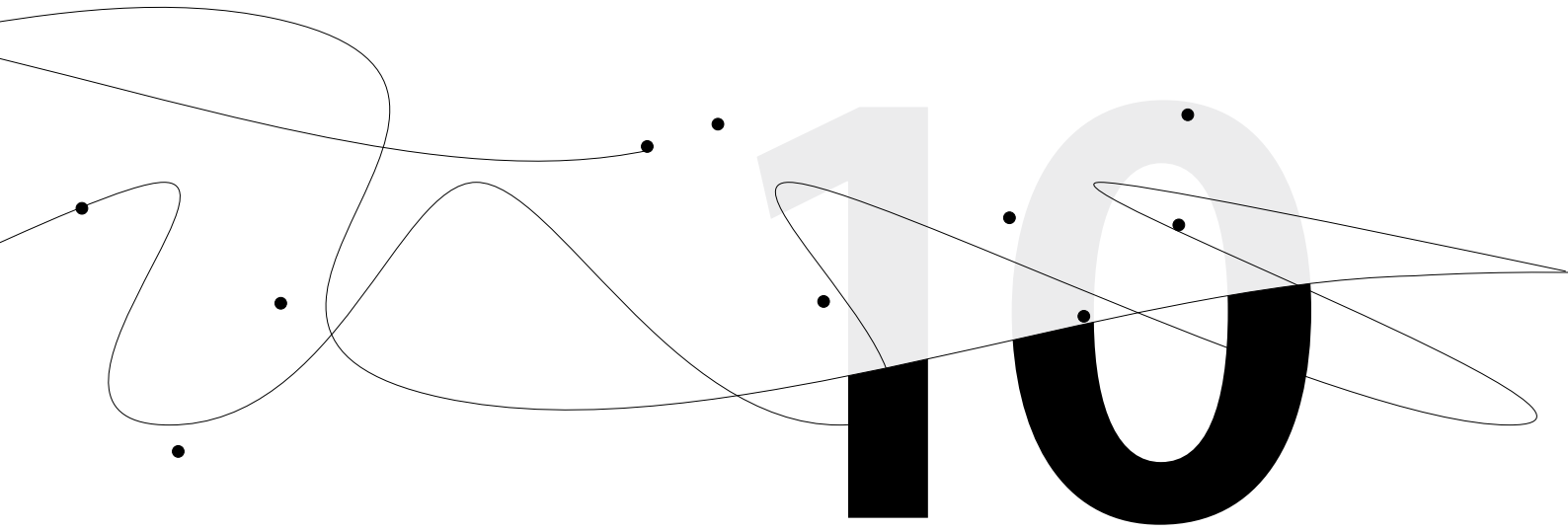

2006 oormerken. Het uiteindelijke resultaat over 2007 zal vooral worden bepaald door de mate waarin de begrote inkomsten, met name de cursusopbrengst, worden gehaald.

Deelnemingen

De Open Universiteit bezit per ultimo 2006 kapitaalbelangen in de vennootschappen Open Universiteit Bedrijfsopleidingen BV (honderd procent) en LEX BV (honderd procent). De activiteiten van beide vennootschappen passen binnen de strategie en zijn in lijn met de kerntaken van de instelling. Het gaat om het verzorgen van opleidingen voor bedrijven en instellingen, respectievelijk het aanbieden van opleidingen en cursussen via een elektronische leeromgeving. Eén van de doelstellingen van beide vennootschappen betreft het vergroten van de toegankelijkheid van het (hoger) onderwijs.

Als uitgangspunt voor de dienstverlening aan derden hanteert de Open Universiteit marktconforme tarieven. Beide vennootschappen hebben nauwelijks eigen personeelsleden in dienst. De jaarcijfers van beide deelnemingen zijn in de geconsolideerde jaarrekening van de instelling opgenomen.

Raad van toezicht

De Raad van toezicht komt in 2006 vier keer bijeen.

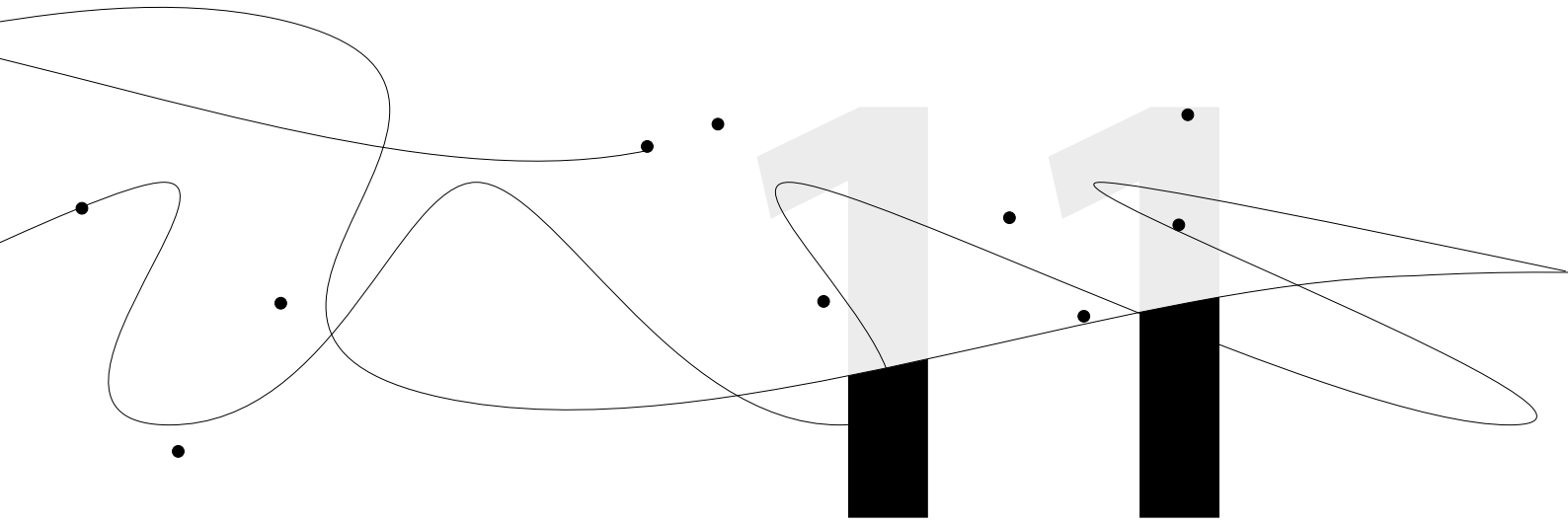
Begin 2006 besluit de Raad van toezicht, na consultatie van de Ondernemingsraad en de Studentenraad, drs. ing. C.J. Brouwer te benoemen als lid van het College van bestuur. De benoeming gaat in op 1 mei 2006 en geldt een periode van vijf jaar.

In het voorjaar keurt de Raad van toezicht het nieuwe instellingsplan goed, getiteld Strategie Open Universiteit Nederland 2006-2009. Groeien met leven-lang-leren. Tijdens de totstandkoming van dit plan hebben Raad van toezicht en College van bestuur meerdere keren constructief overleg gevoerd over de koers van de Open Universiteit. Die koers is verwoord in het instellingsplan. De uitwerking en concretisering van dit plan volgt de Raad met belangstelling.

De jaarrekening 2005 en het jaarverslag 2005 worden in de eerste helft van het verslagjaar behandeld en goedgekeurd. In de tweede helft van 2006 hecht de Raad van toezicht zijn goedkeuring aan de begroting 2007 en het geactualiseerde Bestuurs- en beheersreglement. Daarnaast laat de Raad zich door het College van bestuur onder meer informeren over het project Open educational resources, het herhuisvestingsproject en het in ontwikkeling zijnde bekostigingsmodel in relatie tot de beoogde invoering van de leerrechtensystematiek.

Per 1 juli neemt drs. P.C.F.M. Vlek afscheid als lid van de Raad van toezicht omdat zijn benoemingstermijn verstreken is. In november volgt mevrouw drs. P.J.E. Bieringa MBA hem op. Mevrouw Bieringa is door staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap B.J. Bruins benoemd voor een periode van vier jaar. Er wordt enkele keren beraadslaagd over de opvolging van drs. F.C.H. Slangen en drs. W.G.J.M. Blind ra. Het traject dat leidt tot hun opvolging, wordt in 2007 afgerond.

Gedurende het verslagjaar volgt de Raad in goed overleg met het College van bestuur op hoofdlijnen de ontwikkelingen in de bedrijfsvoering. Die betreffen met name de cursusafzet, de studentenaantallen, de financiën en het personeel.

Personalia

Stand van zaken op 31 december 2006

Raad van toezicht

Voorzitter drs. F.C.H. Slangen

Lid mw. drs. P.J.E. Bieringa MBA, drs. W.G.J.M. Blind ra, prof. dr. R. Van Esbroeck, F.I.M. Houterman

College van bestuur

Voorzitter drs. Th.J.F.M. Bovens

Rector magnificus prof. dr. ir. F. Mulder

Lid drs. ing. C.J. Brouwer

Bestuurssecretaris drs. H.H.M. Ummels

Decanen

Cultuurwetenschappen prof. dr. J. van Marle

Informatica prof. dr. ir. R.R. Bakker

Managementwetenschappen prof. dr. H.M.J. van den Bosch

Natuurwetenschappen mw. prof. dr. F. Perez Salgado

Onderwijswetenschappen mw. prof. dr. H.P.A. Boshuizen

Psychologie prof. dr. R.W.J.V. van Hezewijk

Rechtswetenschappen prof. dr. H.C.G. Spoormans

Raad van decanen

Voorzitter prof. dr. R.W.J.V. van Hezewijk

Lid prof. dr. ir. R.R. Bakker, prof. dr. H.M.J. van den Bosch, mw. prof. dr. H.P.A. Boshuizen, prof. dr. J. van Marle,

mw. prof. dr. F. Perez Salgado, prof. dr. H.C.G. Spoormans

Directeuren

Bureau van de universiteit R.J.F. Edelbroek

ICT Servicecentrum ir. R.L.M. Helwig

Onderwijs technologisch expertisecentrum prof. dr. J.J.G. van Merriënboer

Onderwijs service centrum drs. H.E. Breukers

Ruud de Moor Centrum prof. dr. J.T.G. Gerrichhauzen

Instellingsberaad

Voorzitter drs. Th.J.F.M. Bovens

Lid prof. dr. ir. R.R. Bakker, prof. dr. H.M.J. van den Bosch, mw. prof. dr. H.P.A. Boshuizen, drs. H.E. Breukers,

J.P.J. van den Broek, drs. ing. C.J. Brouwer, R.J.F. Edelbroek, prof. dr. J.T.G. Gerrichhauzen, ir. R.L.M. Helwig,

prof. dr. R.W.J.V. van Hezewijk, prof. dr. J. van Marle, prof. dr. J.J.G. van Merriënboer, prof. dr. ir. F. Mulder,

mw. prof. dr. F. Perez Salgado, S.V. Schoevaart, prof. dr. H.C.G. Spoormans, prof. dr. P.J.J. Stijnen,

drs. H.H.M. Ummels

Secretaris drs. H.M.J. van Montfort

BAR-platform (Beleidsadvies en -regie)

Voorzitter prof. dr. ir. F. Mulder
Vice-voorzitter prof. dr. H.C.G. Spoormans
Lid prof. dr. ir. R.R. Bakker, prof. dr. H.M.J. van den Bosch, mw. prof. dr. H.P.A. Boshuizen,
prof. dr. J.T.G. Gerrichhauzen, prof. dr. R.W.J.V. van Hezewijk, prof. dr. E.J.R. Koper, prof. dr. J. van Marle,
prof. dr. J.J.G. van Merriënboer, mw. prof. dr. F. Perez Salgado, prof. dr. P.J.J. Stijnen, dr. W. Westera
Secretaris P.W.H. Varwijk

College voor promoties

Voorzitter prof. dr. ir. F. Mulder, rector magnificus
Vice-voorzitter prof. dr. R.W.J.V. van Hezewijk, prof. dr. J.J.G. van Merriënboer
Lid mw. prof. dr. H.P.A. Boshuizen, prof. dr. J. van Marle, prof. dr. P.J.J. Stijnen
Ambtelijk secretariaat drs. J.B.M. Roffelsen
Pedel mw. E.C.W. Vinken

Commissie voor de examens

Voorzitter prof. mr. J.G.J. Rinkes
Secretaris dr. ir. K.A.M. Lemmen
Lid drs. J.W.M. van den Boomen, drs. D. Disselkoen, dr. J.J.M. Leinders, dr. A.N. Mudde, drs. F.A. de Roode
Ambtelijk secretaris mw. mr. M.L.J.T. Stijnen, mw. mr. P.J.M. Voncken-Lokkerbol

College van beroep voor de examens

Voorzitter mr. A.J. Henzen
Plaatsvervangend voorzitter mr. Th.M. Schelfhout, prof. mr. P.J.J. Zoontjens
Lid drs. J.A.M. Baak, mw. mr. dr. M.C.E.M. Draaisma, mw. mr. dr. A.L.H. Ernes, prof. dr. R.W.J.V. van Hezewijk,
mw. mr. R.F.W.H.J. Hulscher
Student-lid R. Harms
Plaatsvervangend student-lid mr. ir. M.P.C. Brouns, E. Schouwstra
Secretaris mw. mr. H.M.J.M. Slegers
Plaatsvervangend secretaris mr. J.J.F.A. Engels, mr. F.G.M. Sluijsmans

Ondernemingsraad

Voorzitter S.V. Schoevaart
Dagelijks bestuur G. Bloemen, drs. J.H.H. Puls, S.V. Schoevaart
Lid mw. F. Andeweg, mw. P.H.M. Aussems, mw. drs. B.H.M. Gademann, P.G.A. Honig, dr. ir. F.J.M. Mofers,
drs. H.G.W. Münstermann, C.L. Peeters, mw. drs. M.A.A. Specker, mr. T.H.G.M. Wissing
Ambtelijk secretariaat mw. B.H.M. Kop-Klaassen bc
Secretariële ondersteuning mw. M.W. Mertens

Studentenraad

Uitvoerende raad

Voorzitter mw. H.A. Dijkman

Plaatsvervangend voorzitter T.J.P.M. Lutkie

Secretaris drs. R.C. Coone

Lid mw. J. de Jonge, drs. H. Kiesel, ir. J.G.G.M. van Knippenberg, mw. K. Leyers, mw. G.H. Meier-Boer,
M.J.J. Severijns

Ondersteunend lid B. Kuiper

Ambtelijk secretariaat mw. B.H.M. Kop-Klaassen bc

Secretariële ondersteuning mw. M.W. Mertens

Alumnivereniging Open Universiteit

Voorzitter drs. ing. P. Hafkamp

Secretaris, activiteitencoördinator mr. C. van Esveld

Penningmeester mr. R. van het Hof

Coördinatie communicatie mw. drs. E. Gijsen

Activiteitencoördinator drs. E. Koenen

Activiteitencoördinator, assistentie communicatie drs. Z. Hofman

Lokaal overleg

Namens het College van bestuur

Voorzitter drs. Th.F.J.M. Bovens

Secretaris drs. O.O.G. Spee

R.J.F. Edelbroek

Namens ABVAKABO FNV

mw. E.W.M.I. Schulten-Neesen

Extern adviseur J. Bielders

Namens CFO

R. Brouwer

Extern adviseur H. Verbeek

Namens CMHF

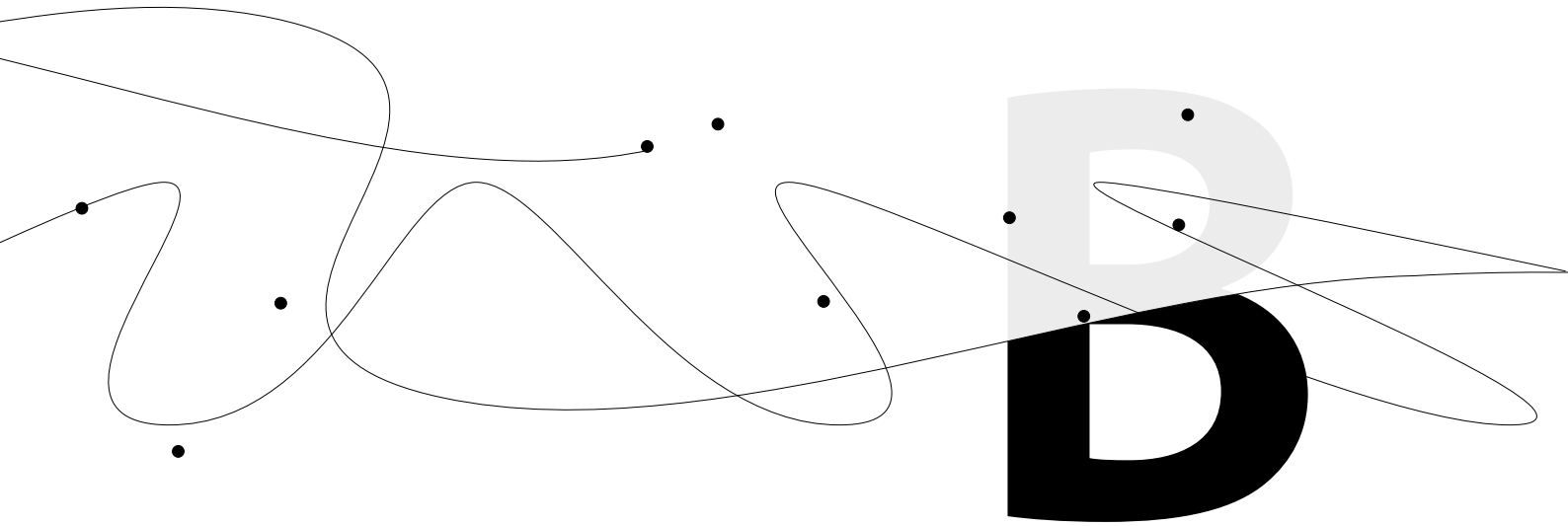
mw. dr. M. Bitter-Rijpkema

Extern adviseur mw. R. van Wijngaarden

Namens AC-HOP

J.P. Smits

Extern adviseur mw. mr. J. Lubking

De Open Universiteit Nederland in cijfers

Stand van zaken op 31 december 2006

begroting	61,5 miljoen euro
medewerkers	701
aantal inschrijvers	16.802
studenten met inschrijvingsrechten	32.110
cursusinschrijvingen	38.098
cursuscertificaten	22.099
propedeuse getuigschriften	858
wo-getuigschriften	592
studentenprofiel	52 procent vrouw – 48 procent man 9 procent 18-25 jaar – 31 procent 26-35 jaar 34 procent 36-45 jaar – 26 procent ouder dan 45 jaar 41 procent studeert naast een betaalde baan van 35 uur of meer 49 procent kiest voor de Open Universiteit vanwege het tijd- en plaats-onafhankelijk onderwijs 44 procent is tweedekansstudent – iemand die niet eerder een hogere beroepsopleiding of wetenschappelijke opleiding voltooid heeft aan een Nederlandse onderwijsinstelling (6.120 studenten)*
studentenverdeling	15.016 studenten staan ingeschreven bij een Nederlands studiecetrum of een provinciaal steunpunt (89,4 procent) 1.786 studenten staan ingeschreven bij een Vlaams studiecetrum (10,6 procent) 443 studenten wonen verspreid over de wereld
studiecentra	12 studiecetra in Nederland 6 studiecetra in Vlaanderen
provinciale steunpunten	3 steunpunten in Nederland
cursussen	281
bacheloropleidingen	6
masteropleidingen	13
begeleide masteropleidingen	7
kort hoger onderwijsprogramma's	10
(post)hbo-opleidingen	3

* Percentage van het aantal actieve studenten, exclusief Vlaamse studenten en studenten waarvan de hoogst voltooide vooropleiding niet bekend is (13.843).

Colofon

Een digitale versie van het jaarverslag is beschikbaar op www.ou.nl.

Een gedrukt exemplaar is verkrijgbaar bij

Open Universiteit Nederland

Marketing en communicatie

Postbus 2960

6401 DL Heerlen

telefoon 045 - 576 28 97

fax 045 - 576 29 08

Eindredactie

Celine Ermans

Redactie

Beppie van der Heijden

Vormgeving

Patrick Rikers

Drukwerk

Océ-Nederland

Open Universiteit Nederland

Bezoekadres

Valkenburgerweg 177

6419 AT Heerlen

045 - 576 22 22

Postadres

Postbus 2960

6401 DL Heerlen

Meer informatie over de Open Universiteit Nederland vindt u op www.ou.nl.

